

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglašaji
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p. Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopis se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo »Uredništvo
telefon št. 2030, upravnništvo št. 2325

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 »Kokotnik
račun: Ljubljana 10.630 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Ali je avstrijska ustavna kriza rešena?

»Slovenec« je redno poročal o vseh fazah ustavnega boja v Avstriji. Toda vara se, kdor meni, da je bila v soboto v Narodnem svetu ustavna kriza rešena. V najkločlivejših vprašanjih je prišlo do bojnega glasovanja, po katerem najvažnejše zahteve večine in posebno Heimwehrovcev niso dobile dvotretjinske večine. Soglasno so bile sprejete le tiste točke, za katere se je kanclerju Schobru posrečilo, doseči sporazum tekom dolgotrajnih pogajanj s socialistimi demokrati. Vse glavne zahteve Heimwehrovcev pa so padle in morali so glasovati o nadomestnih določilih, v katere so socialisti privolili. Po teh določilih Dunaj ostane zvezna dežela. Popravljen je samo anomalija, da je mestni župan v vseh vprašanjih prva in zadnja instanca. Mestni zastop je obenem deželni zbor in župan je tako tudi deželni glavar. Pritožbe proti odločbam županstva je končno veljavno razsojal deželni glavar. Socialisti so privolili, da bodi zana-prej v mnogih ozirih zadnja instanca zvezno ministrstvo, kakor je po vseh drugih deželah. Ali tudi v taki kompetenci ministrstev je potegnjena dovolj ozka meja, tako da tudi ta pridobitev večinskih strank ni posebno važna. — Dalje so socialisti privolili, da bo zana-prej najvišji računski svet nadzoroval nekatere občinske račune, kakor dela v vseh drugih deželah povsod v vsem gospodarstvu. Drugače pa ostane Dunaj tudi zana-prej — zvezna dežela z obsežno zakonodajo in socialisti so slej ko prej gospodarji mesta. — V šolstvu so koncesije socialistov neznatne.

Gora je torej rodila — miško. Zato ni nikakega razloga za tisto gostobesedno glorifikacijo dokončanega ustavnega boja, kakor čitamo v vseh meščanskih listih, dasi moramo priznati, da je kancler Schober dovršil velikansko delo. Vse je namreč kazalo, da sploh ne pride do kakakega sporazuma med večino in socialisti, kar bi vodilo v neizogibno meščansko vojno, za katero so se pripravljali v prvi vrsti Heimwehrovci. — Pri tem so seveda računali, da pojde vsa državna avtoriteta z njimi, torej ves vladni aparat z vojsko, policijo in orožništvom. Zveza vseh teh činiteljev s Heimwehrovci bi kajpada postala za socialiste velika nevarnost, ako bi sploh bila mogoča.

Heimwehrovci so bili prepričani, da pride do zveze vseh teh faktorjev. Schober ima za seboj vso svojo policijo, ki je morda v vsej Evropi najbolj organizirana in oborožena. — Vaugoin pa ima vojsko, a sam je z dušo in telesom zapisan Heimwehru. Toda vse zunanje-politiški položaj je tak, da bi meščanska vojna v Avstriji pomenila nevarnost za splošni evropski mir. Avstrijski socialisti imajo za seboj mogočno nemško socialno demokracijo, ki ima v Rajhu eno glavnih besed, — imajo za seboj angleško delavsko stranko, ki je na vladni, imajo za seboj proletariat vsega sveta. Mogočni vplivi iz vseh možnih držav so kazali Schobru pot, kako edino more vladati v Avstriji in rešiti ustavno krizo. Imperativna smernica mu je bila: **sporazum s socialisti za vsako ceno.** In Schober je sporazum tudi dosegel — tak, kakor je čitateljem že znan.

Heimwehrovci sicer kričijo, da take ustavne reforme ne priznavajo ter kličejo na krov vse prišaste, da se naj boj zdaj šele prav prične. Ako bi šlo po njihovo, bi boj za ustavno reformo bil šele v pričetku, a končna zmag mora biti popolna.

Drugi pa zopet slavijo kanclerja Schobra za dosežen sporazum in sicer po pravici, kajti spravil je vendar pod streho mnoge dragocene pridobitve, ki jih je izvil socializem iz rok. Mnogim te reforme zadoščajo, — drugim pa je naravnost po volji, da je vsaj za nekaj časa konec ustav. boja, da pridejo na vrsto mnoge važnejše gospodarske vprašanja. — Avstrijsko gospodarstvo ne prenaša takih bojev, ki so se pokazali prav zadnje čase naravnost pogubni za vse sloje enako. Nezaupanje inozemstva v stabilnost avstrijskih razmer je upropastilo kredit industrije in trgovine, naročila iz inozemstva so izostajala, trgovske zveze so se zrahljale do neznosnosti, — in strahovito je narastlo število brezposelnih. — Zato potrebuje Avstrija mirnejših časov, da si popravi dosedanje škodo in postavi svoje gospodarstvo na zdravejšo temelje. Po odglasovani ustavni reformi mnogi krogi upajo, da so taki časi zdaj prišli. In pripravljajo se na intenzivno delo na vseh poljih industrije, obrti, trgovine. Vtakih mislih in težnjah pa ne bo časa za podpiranje Heimwehrovstva. Zato treba šele počakati, kakšne uspehe bo imelo heimwehrovsko udrihanje po doseženem sporazumu in pozivanje na krov vseh svojih somišljenikov. — Smo torej v dobri — pričakovanja posledice, ki se pokažejo poslej v širokih vrstah avstrijskega nemstva.

Heimwehrovstvo pa treba imeti pred očmi in ga primerno uvaževati. Znani francoski novinar in politik Sauerwein je posvetil temu gibanju pozornost, ki je zbudila nemalo senzacijo na svetu, tudi pri nas. Ali dokazal je ravno nam, da mož misli tudi za — nas, ki pre-

Neverjetna pisava ital. tiska

— Ljubljana, 11. dec. Italijanski listi so uporabili obisk francoskega brodovja v naši obali v to, da so na svoj način napadli Jugoslavijo in jo obdali z vesmi rekviziti, ki so lastni samo italijanski žurnalistiki. Jugoslaviji se preti z letičnim levom. Opominja se, da bi Jugoslavija morala biti hvaležna Italiji. Iznasa se historijat o neki zmagi pri Vittorio Venetto, ter se nas nazivlja z gusarji (razbojniki). Razen tega pa Italijani trdijo, da smo mi tvor na našem lastnem telesu radi pogrešene zunanje politike. Ostalih izrazov, ki jih italijanski tisk siplje na nas, ne moremo niti prinašati, ker nam tega ne dopušča naša vzgoja. Pri vsem tem imenuje italijanski tisk lepe francosko-jugoslovanske svečanosti priprave za vojno. Ne

radi Italijanov, ampak radi drugih, moramo reči, da sta naši podmornici, ki sta te dni pri-speli v našo luko, defenzivnega značaja. Čudno je, da Italija, ki je do zob oborožena, očita svoje grehe ravno Jugoslaviji. Italija grozi, da bo na prihodnji pomorski razorožitveni konfe-renci nastopila proti francoski tezi in zahtevala redukcijo podmornic in sicer v razmerju, ki bi bil na škodo naši kraljevini.

Kar se tiče obiska francoskega brodovja v našem morju, ni v tem nobena vojna demon-stracija, kakor hoče to naslikati italijanski tisk. Ta obisk je le *akt prijateljstva in miroljubnih teženj obeh držav*, akt kurhuazije, s katero je francoska vlada vrnila obisk našega brodovja, ki je bilo letos obiskalo francosko obalo.

Zakon o pobijanju rastlinskih škodljivcev

Belgrad, 11. dec. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za poljedelstvo podpisal in proglasil zakon o pobijanju boleznih in škodljivcev na kulturnih rastlinah. Zakon ima 24 členov. Zakon predpisuje, da mora vsak lastnik zemlje, užitkar ali zakupnik, obvarovati škodo svoje rastline pred rastlinskimi boleznimi in škodljivci. Dalje je dolžan ravnati se v ta namen po predpisih vladnih in strokov-njaških organov in ustanov, dati na svoje stroške v to svrhu delovne sile na razpolago in obveščati občinska oblastva o pojavih bo-lezni na rastlinah in rastlinskih škodljivcih. Zakon predpisuje, da mora resnično in vero-dostojno poročati o vseh pojavih rastlinskih boleznih. Dalje govori zakon o dolžnosti dr-žavnih strokovnjaških organov in državnih strokovnjaških organov in državnih poljedel-skih oglednih in kontrolnih postaj, glede uni-čevanja rastlinskih boleznih in škodljivcih. Občinska oblastva so dolžna ukreniti vse po-trebno za pobijanje boleznih na rastlinah in njihovih škodljivcev. Za zbiranje gotovih

škodljivcev se smejo deliti nagrade iz občinskega poljedelskega zaklada. Iz istega zakla-da se nabavljajo tudi naprave za pobijanje boleznih na rastlinah in njihovih škodljivcev. Sreski načelnik vodi skupno in občo akcijo za pobijanje rastlinskih boleznih. Ban je dol-žan za pobijanje rastlinskih škodljivcev in boleznih predpisati metode in potrebne ukre-pe, paziti na to, da se sprejemajo obči pre-ventivni ukrepi, zlasti glede okuženja semen. V dolžnost bana psada tudi zatiranje kobilic. Stroške nosi pol država, četrt banovina, četrt pa zainteresirana občina. Ministrstvo polje-dstva je po pravilniku glede ukrepov in na-čina pobijanja pcedinih boleznih na rastlin-stvu in njegovih škodljivcev pooblaščen, da prepove uvoz in tranzit semen izvestne kul-ture in da nadzira vse delo za pobijanje rast-linskih škodljivcev. Zakon podrobno našteva vse pravice in dolžnosti ministrstva.

Naposled govori zakon o pritožbah in kaznih. Denarne kazni gredo v blagajno ob-činskega poljedelskega zaklada odnosno dr-žavnega poljedelskega zaklada.

Po odstopu Konduriotisa

Atene, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Republikan-ske stranke so pripravljene, kandidirati Veni-zelosu za predsednika republike. Venizelos pa je to do sedaj odločno odklonil. Niti razpravljati ne pusti o tem. Podpiral bo Zaimisa in če bo pri republikanskih strankah zadel na odpor, bo predlagal kandidature Kafandarisa, ki je bil preje njegov sodelavec, pa sta se pozneje sprla radi gospodarskih vprašanj.

MINISTER GONATAS DEMISIONIRAL.

Atene, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Prometni mi-nister Gonatas je danes podal Venizelosu svojo demisijo, da olajša vrnitev rojalistov v poslan-sko zbornico. Kakor znano, so se rojalisti od-stranili iz parlamenta, da tako trajno protesti-rajajo proti Gonatasu, ki je bil med voditelji vo-jaske vstaje 1. 1922 in je soodgovoren za usmr-titev rojalističnih voditeljev.

Pariz, 11. dec. (AA.) »Havas« poroča iz Aten, da je odstopil predsednik grške re-

publike Konduriotis priobčil v današnjih ju-tranjkih pismo, v katerem naznanja, da je odstopil samo iz zdravstvenih razlogov. Poli-tični krogi smatrajo, da bo iz sedanje vlade izpadel minister Gonatas, kar bo omogočilo poslancem narodne stranke, da se vrnejo v parlament.

Grški listi o odstopu

Atene, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Vsi republi-kanski listi obžalujejo, da je Konduriotis od-stopil, in se mu zahvaljujejo za njegove za-sluge. Vladi sovražni, dasi republikanski »Himerion Typos« izjavlja, da je Konduriotis nalašč sedaj odstopil, da bi Venizelosu omogo-čil, ponuditi novemu državnemu predsedniku odstop vlade in tako vlado spremeniti. Rojali-stična »Proja« trdi, da je Konduriotisov sklep v zvezi s sklepi vlade, ki hoče omejiti morna-rski program kljub okrepitvi turškega bro-dovja. Kot bivši admiral pa je Konduriotis pri-staš močne vojne mornarice.

Francoska mornarica v Dalmaciji

Split, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Davi ob 8 so francoski častniki priredili izlet v Trogir. Na obali jih je sprejela velika množica ljudstva z županom na čelu. Župan je pozdravil fran-coske mornarje in izrazil veselje, da more sprejeti zastopnike velikega našega zavezni-škega naroda. Popoldne so priredili francoski častniki izlet v Vranje. Tudi tam jih je ob-činstvo sprejelo z zastavami in godbo. Bili so živahno aklamirani in pozdravljeni.

Admiral Dubois je popoldne ob 5 priredil na admiralski ladji čajanko na čast našim oblastem in meščanstvu. Čajanki je prisostvo-vala velika množica ljudstva. Splitski sportni klub »Gusar« je zvečer priredil svečan ples.

Gostje bodo jutri ob 8 zjutraj odšli k sla-povom Kubarice. Obenem si bodo ogledali električno centralo. Ob 2 popoldne bo tekma med splitskim nogometnim društvom Hajdu-kom in francoskimi mornarji. Popoldne ob 5 priredi francoska mornariška godba koncert na obali. Ob 8 zvečer bo v gledališču svečana predstava operete Maršal Marmont. Naše ob-činstvo je danes ogledovalo francoske ladje.

Dubrovnik, 11. dec. (Tel. »Slov.«) V bli-zini trga Slano je ladja »Srbine«, ki vzdržuje promet med Trstom in Patrasom, zadel v obalo in se pri tem težko poškodovala.

Kraljeva slava

Belgrad, 11. dec. (AA.) Na dan slave Nj. Vel. kralja, sv. Andreja bo opravljena služba božja v dvorski kapelici. Lomljenje slavskega kolača bo v dvoru na Dedinju. Slavju bodo prisostvovali samo povabljeni osebnosti. Knjige za pismene čestitke in vpis bodo raz-stavljene v maršalatu dvora v Belgradu.

Sofijska pogajanja se bodo nadaljevala

Sofija, 11. dec. (AA.) Bolgraski listi se bavijo z nadaljnjim potekom konference med Jugoslavijo in Bolgarsko, ki je bila prekinje-na z nenadno smrtjo predsednika jugoslovanske delegacije Radomira Saponjića. Listi iz-ražajo nado, da se bodo pogajanja nadaljevala še tekom tega tedna.

Francosko mnenje o jug. zunanjih odnosajih

Pariz, 11. dec. (AA.) Poročevalec prora-čuna ministrstva zunanjih zadev Paganon je podal poročilo o mednarodnem položaju. V svojem poročilu je poročevalec ugotovil, da je Francija v svojih odnosajih napram Nemčiji opetovano pokazala širokogrudno razumeva-nje za pomiritev in za odklonitev težkoč, ki so v zvezi z izvedbo mirovnihih pogodb. Govornik je obžaloval smrt dr. Stresemanna in omenil, s kolikim pomirljivim duhom je Francija na-stopala na konferenci v Haagu. Zatem je na-vajal težkoče, ki jih je imela komisija, ko je nadzirala, ali Nemčija izvršuje obveze razoro-žitve. Izpraznitev Porenja gre gladko od rok, a zadržanje prebivalstva napram odhajajočim četam pobija vse tendenčne vesti, ki so jih svojčas sistematično razširjali.

Pariz, 11. dec. (AA.) Proračunski poro-čevalec o proračunu ministrstva zunanjih de-l Paganon se je v svojem poročilu o zunanji politiki dotaknil nadalje italijansko-jugoslo-vanskih odnosajev in naglašal, da se po rati-fikaciji nettunskih konvencij s strani Jugosla-vije ni moglo več dvomiti o dobri volji Jugo-slavije, da vzpostavi mirne odnose z Rimom. Čeprav je 27. januarja t. l. prenehala veljava prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Ita-lijo, vendar doslej še noben dogodek ni mogel motiti odnosajev med obema državama. Kampanja »Giornale D'Italia« glede dozdevne aktivnosti jugoslovanskih iredentističnih orga-nizacij ni našla odmeva v belgrajskem in rim-skem časopisu, kar se je to dogajalo prejšnja leta. Navzle temu pa to ne pomeni tega, da bi italijansko-jugoslovanski odnosaji sloneli na tako čvrstih osnovah, ki izključujejo nove pre-izkušnje. V svojem nadaljnjem govoru se je Paganon bavil z bolgarsko-jugoslovanskimi odnosaji in ugotovil, da je incident z dr. Pave-lićem poslabšal odnose, ki so postali po sklenitvi pirotskih konvencij znosljivi. Govor-nik je izrazil nado, da bo po uveljavitvi pi-rotskih konvencij v tem pogledu bolje. Nadeja se nadalje, da bo dosežen sporazum o vseh ostalih vprašanjih, tako da bo zmanjšana mož-nost spopadov, ki so ogrožali tudi mednarodni mir. Končno se je govornik bavil z grško-jugoslovanskimi odnosaji in ugotovil, da po-menito podpis dne 27. aprila važen dogodek, ki vzpostavlja prijateljske odnose med obe-ma državama in izhodišče za novo pristržno sodelovanje.

Fotić imenovan za poslanika

Belgrad, 11. dec. Nj. Vel. kralj je imeno-val za izrednega poslanika in polnomočenega ministra v Moskvi v 2-I. Konstantina Fotića. generalnega političnega direktorja v ministr-stvu zun. poslov, doslej v 3-I. (G. Fotić ostane še nadalje na svojem dosedanjem položaju v Belgradu, ker diplomatske zveze med Jugo-slavijo in Sovjetsko Rusijo še niso vzpostav-ljene.)

Belgrajske vesti

Ban dravske banovine inl. Dušan Serneš je bil sprejet v avdijenci. Po avdijenci je od-potoval v Ljubljano.

Bivši minister za socialno politiko Stje-pan Barić je bil danes sprejet v daljšo avdi-jenco.

Belgrajski nadškof dr. Rodić je danes od-potoval v Zagreb, kjer se bodo vršila posve-tovanja škofov.

Belgrad, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Poseben odbor za postavitev spomenika dr. Reisu je danes razposlal oklice na rodoljubno prebival-stvo, da prispeva za spomenik, ki naj bi se dr. Reisu postavil na Kalimegdanu.

Belgrad, 11. dec. (AA.) Minister prometa inž. Lazar Radivojević je odredil, da se be-odslej imenovala direkcija za rečno plovbo »Jugoslovanska rečna plovba«.

Belgrad, 11. dec. (AA.) Sročil je bila seja upravnega odbora obrbne zbornice v Belgra-du. Na seji so razpravljali o internih zbornič-nih vprašanjih in sprejeli zbornični prora-čun za leto 1930. Plenarna seja zbornice bo 15. t. m.

Zakon o narodni šoli

Določila glede učencev.

§ 56. določa, da se telesno in duševno popolnoma zdravi otroci morejo vpisati v šolo s popolnoma dovršenim šestim letom, drugi se morajo po dovršenem sedmem letu.

§ 57. Vpis učencev izvrši krajevni šolski odbor najkasneje do 1. julija na podlagi zdravniškega pregleda vseh otrok po spisku, ki ga bo na svojo odgovornost sestavila upravna občina.

§ 58. Na podlagi zdravniškega spričevala se oproste od obiska narodne šole bolni in nezadostno razviti ali telesno nesposobni otroci.

§ 60. določa, da morajo vsi otroci redno obiskovati šolo, za kar so odgovorni njih starši, ter navaja, kdaj se opravi izostanek iz šole. V slučaju, da otroci neupravičeno izostanejo iz šole, kaznuje krajevni šolski odbor starše z opominom ali denarno kaznijo od 10 do 20 Din, ali tudi višje. Denarne kazni gredo v državni šolski fond.

§ 62. Starši, ki jih pozove krajevni šolski odbor, se morajo pozivu odzvati. Ako se ne odzovejo, mora občinska oblast proti njim postopati ravno tako, kakor če se ne odzovejo pozivu druge oblasti.

§ 63. pravi, da se ocenjujejo učenci dvakrat na leto (meseca januarja in junija) ter določa te reče: odličen (5), zelo dober (4), dober (3), slab (2), zelo slab (1).

§ 67. Telesna kazen je prepovedana. Druge kazni se morejo uporabljati samo, če ne ubijajo volje ali samozavesti učenca.

§ 68. Učenci ne morejo biti člani društva na verski podlagi niti društva, ki bi v kakršnekoli obliki oviralo versko strpnost ali bilo proti državi ali narodnemu edinstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev.

§ 69. Razven pri čisto šolskih svečanostih smejo učenci sodelovati samo pri onih javnih svečanostih, ki imajo splošen državni ali splošen nacionalni značaj ali so v ozki zvezi s šolo.

Določbe glede učiteljstva.

§ 70.—73. V vseh šolah poučujejo učitelji, ki so začasni in stalni. Stalni učitelji so oni, ki so po dveh letih uspešnega dela v osnovni šoli položili praktični učiteljski izpit. Zčasni učitelji, ki po štirih letih ne položijo tega izpita, ne more dalje ostati v šoli.

§ 75. V osnovni šoli morejo predavati učitelji in učiteljice brez ozira na spol učencev. V višji narodni šoli pa je treba gledati na to, da poučujejo učence učitelji, deklice pa učiteljice.

§ 78. Poleg strogi učiteljskih strokovnih dolžnosti imajo učitelji tudi te dolžnosti: V dnevih, ki jih določi prosvetni minister, voditi otroke k službi božji, sodelovati v učiteljskih in roditeljskih večerih, ki se sestajajo zaradi vzgojnih vprašanj, s pomočjo države in banovin obiskovati teoretične in praktične učiteljske tečaje, delati za ljudsko prosveto.

§ 81. Učitelj je dolžen, biti primer državljanke, verske, politične in kulturne strpnosti. Zato se ima izogibati vsakih akcij privatnih ko javnih, zlasti pa čisto političnih, ki bi mogle dovesti do nestrpnosti. Zato učitelj ne sme biti član organizacije, ki bi v kateremkoli pogledu bila škodljiva za cilje šole (§ 1.), niti se baviti s posli, ki se ne ujemajo z učiteljskim poklicem. Za vršitev katerikoli drugih poslov, razen učiteljskih, morajo učitelji zaprositi za dovoljenje prosvetnega ministra.

§ 82. Učitelji imajo podpirati vsako delo izven šole, ki se podvzema v svrhu izobrazbe širših narodnih slojev v duhu tega zakona. Prosvetno ministrstvo bo po svojih proračunskih sredstvih odredilo nagrade onim učiteljem, ki bodo s posebnim uspehom delali za narodno prosveto izven šole, ko tudi za delo v posebnih tečajih.

§ 84. Vsi učitelji v državnih narodnih šolah so državni uradniki in imajo položaj in vse pravice državnih uradnikov po uradniškem zakonu z dne 31. julija 1923, v kolikor ni s tem zakonom drugače urejeno. Učiteljica; poročena z neučiteljem, ne more dobiti stanovanja v naturi.

§ 87. Ko učitelj dovrši 35 let efektivne državne službe, ima pravico na ono pokojnino, kolikor so znašale njegove redne zadnje pridelavnosti, povečane s 15% osnovne plače. Po dovršenem 35. službenem letu pridejo učitelji na prošnjo v pokoj. Učiteljice, matere, ki imajo več kot tri otroke, se smejo vpokojiti po 20 letih efektivne službe s pravico na pokojnino, ki jim po številu let pripada.

§§ 88.—92. obravnavajo disciplinske predpise za učne osebe na narodnih šolah.

§ 93. Kjerkoli je mogoče, se bodo učitelji, ki prvič vstopajo v službo, namestili v prvem šolskem letu, učiteljice pa v prvih dveh letih samo na šolah, kjer sta najmanj dva učitelja. Po prvem šolskem letu, oziroma učiteljice po drugem, se obvezno premeste na male vaske šole.

§ 95. Učna oseba more pustiti službo samo tedaj, kadar je njegova ostavka sprejeta.

§ 97. Premestitve se vrše praviloma samo koncem šolskega leta.

§ 101. V trge morejo biti premeščeni učitelji, če imajo najmanj pet, v mesta najmanj osem, v mesta s polno srednjo ali strokovno šolo najmanj deset, v mesta s fakulteto najmanj dvajset uspešnih let učiteljske službe. V šolah z manjšinskim učnim jezikom se imajo po potrebi postaviti za učitelje tudi osebe brez teh pogojev. Ravno tako se morejo po potrebi imenovati v mesta in trge učitelji z manjšim številom službenih let, če imajo poleg splošne kvalifikacije še kake posebne strokovne usposobljenosti, da so n. pr. dovršili kurz za ročno delo, telovadbo, glasbo in slično.

§§ 103.—106. govore o ocenjevanju učnih oseb.

§ 107. Najmanje dvakrat na leto se mora vsak učitelj in učenec podvreči zdravniškemu pregledu, ki je brezplačen. Pregled vrše šolske poliklinike ali okrajni sanitetni referenti.

§ 108. Službe v šoli ne more vršiti oseba, ki bolega od aktivne tuberkuloze ali kake druge nalezljive bolezni. Prosvetno ministrstvo bo po mnenju ustanovitve in vzdrževati dom za obolele učitelje.

§ 109. Šolsko poslopje se ne sme zgraditi, če za to določeni zdravnik ni preiskal mesta, kjer se mora zgraditi.

§ 110. Za zdravje učitelja in učencev skrbe: 1. šolske poliklinike, 2. šolski zdravniki. V mestih, kjer obstaja šola nad 400 učencev, se ustanovi šolska poliklinika s kopalščem. Šolske poliklinike so posebne ustanove za brezplačen pregled in zdravljenje učiteljev in učencev z vsem potrebnim inventarjem. Ustanovitve in vzdrževanje šolskih poliklinik se bo predpisalo s posebnim zakonom. Šolski zdravniki morajo praviloma najmanje dva meseca prakticirati na šolskih poliklinikah. Na 2000 učencev se morejo imenovati posebni šolski zdravniki, to pa samo, če so najmanje tri mesece delali v šolskih poliklinikah in obiskovali tečaje za socialno medicino in šolsko higijeno.

Uprava in nadzorstvo.

§ 112. Vrhovno upravo in nadzorstvo nad vsemi narodnimi šolami, zahvališči in drugim oro-

Preložitev francoskega proračunskega leta

Proračunsko leto se naj po Tardieujevem predlogu prične 1. aprila mesto 1. januarja

Pariz, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Na konferenci zastopnikov listov je Tardieu utemeljeval preložitev proračunskega leta od 1. januarja na 1. april 1930, kar je že pred sto leti zahteval prvi finančni minister Ludvika XVIII., baron Louis. Tudi listi priznavajo praktično korist reforme, niso pa zmožni, da si je Tardieu s to reformo samo hotel prihraniti ponizanje, da ni mogel proračuna pravočasno rešiti. Tehnični detajli reforme še niso pojasnjeni. Da pre-

mesti vacuum treh mesecev, namerava vlada podaljšati proračunsko leto 1929 na 15 mesecev in prvotne kredite zvišati za četrtino, zakar bodo služili davčni presežki, ki znašajo do konca leta 306 milijard. Za 1. 1930 nameravane davčne olajšave se morajo sprejeti do najpozneje 1. februarja 1930. Ker je finančni odbor sklenil, da te olajšave stopijo v veljavo že s 1. januarjem, mora za te tri prehodne mesece nastopiti prehodni deficit, ki ga tudi vlada ne taji.

Liberalci in konservativci zahtevajo debato o brezposelnosti

Nevarnost poraza laboristov v poslanski zbornici

London, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Lloyd George in voditelj konservativcev sta v poslanski zbornici nenadno stavila zahtevo, da se še pred božičnimi prazniki omogoči celodnevna razprava o brezposelnosti. To pomeni resno ogrožanje vlade, ker je njeno odločilno stališče povzročilo slabo voljo. Liberalni »Daily News« izjavljajo: Ker je vladna stranka v poslanski zbornici z 39 glasovi v manj-

šini, je dana verjetnost njenega poraza, če bo kabinet vztrajal pri svoji dosedajni ozko-srčnosti. Liberalci utemeljujejo svoje stališče s tem, da so nova javna dela, ki jih je oddal minister Thomas, dala zaposliti samo okoli 190.000 delavcem za eno leto, dočim brezposelnost stalno raste in je število brezposelnih že prekoračilo 1.300.000 ljudi.

Težkoče za sprejem

Hilferdingovega programa

Vladne krize pa pred haaško konferenco ne bo

Berlin, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Značilno je, da razen bavarske ljudske stranke odklanjajo novi finančni program tudi prijatelji finančnega ministra samega in socialni demokrati, dočim so centum, demokrati in nemška ljudska stranka navzlic raznim ugovorom v posameznih točkah načelno za celotno rešitev finančnega vprašanja za daljšo dobo. Kakor piše »Vorwärts«, je pri socialnih demokratih malo volje, da bi glasovali za 14 točk ministra Hilferdinga. Vendar pa obstoj ali neobstoj

vlade ne more biti odvisen od sprejema finančnega načrta, ki ima že naprej urediti vse nemško gospodarstvo za prihodnjih pet let. Kljub temu je težko smatrati, da bi socialni demokrati hoteli sedaj krizo. Skušali bodo doseči najbrže rešitev na ta način, da bo vlada dobila zaupnico za haaško konferenco in da bodo proti finančnemu programu ugovarjali šele pri razpravi o posameznih točkah, tako da je vladno krizo pričakovati po haaški konferenci.

Poraz kitajskih vstajev

London, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Po zadnjih vesteh se je položaj na Kitajskem zboljšal. Vstaji so bili pri Lčangu odbiti in pri Čangčovu zapodeni v beg. Čangkajseve čete so se v zadnjih dneh radi uporov in pobegov skreile od 700.000 mož na komaj 100.000 mož, vendar se zdi, da je Čangkajšek ponovno pre-ministra.

magal vse težkoče. Kljub pomirljivim izjavam zunanjega ministra Vara se inozemci v Nankingu še vedno nahajajo na vojnih ladjah. Mnogo tujeve je že odstopovalo v Šanghaj, kamor je bila poslana ameriška križarka in divizija rušilcev.

Rom. študenti napadli prostozidarsko ložo

Bukarešt, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Včeraj zvečer so študentje vdrli v poslopje prostozidarskega romunskega »Velikega orient«, ki je podrejen pariškemu »Velikemu orientu«. Dva studenta, ki sta vodila ostale, sta se izdajala za policijska agenta. Posrečilo se jim je, pro-dreti do razpravnice dvorane, kjer se je ravno vršila seja. Z revolverji v roki sta zaklicala: »Roke kvišku!« in vstopila v dvorano. Prestrašeni zborovalci so dvignili roke, nato pa so vdrli ostali studentje v dvorano in razbili opra-

vo. Uničili so tudi arhiv prostozidarske lože. Nekemu prostozidarju se je posrečilo, telefonično poklicati policijo, ki se je takoj pojavila in aretirala mnogo studentov. Na policiji so pri zaslišanju izjavili, da so se hoteli maščevati nad romunskimi prostozidarji, ki delujejo proti interesom domovine. O delovanju prostozidarjev so se informirali iz Ludendorffovih spisov, kjer so se tudi informirali o naslovu romunske lože.

Hitro de'o na avstrijskem proračunu

Dunaj, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Narodni svet je sedaj zelo marljiv pri proračunski razpravi, ki se ima končati do božiča. V petek, soboto in celo v nedeljo hočejo razpravljati ves dan o vseh proračunskih poglavjih, ki jih bo do tedaj izgotovil proračunski odbor. V kratkem bo sestavljen poseben odbor pod vodstvom bivšega kancelarja dr. Seipla, ki bo imel nalogo, da pripravi vse potrebno, da se sedanji avstrijski zvezni svet spremeni v deželni in stanovski svet. Ta odbor bo obstajal iz 12 članov in sicer iz zastopnikov političnih strank, trgovskih, kmetijskih in delavskih zbornic ter iz članov, ki jih imenuje vlada iz vrst strokovnjakov in uradnikov centralnih mest.

„Tribuna“ o notranjem položaju Avstrije

Rim, 11. dec. (Tel. »Slov.«) »Tribuna« razpravlja v članku, datiranem z Dunaja, o položaju, ki je nastal v Avstriji po sprejemu ustvane reforme. Položaj presoja zelo skeptično. List ne veruje, da je s tem dosežena končna stabilizacija položaja in vidi v doseženem samo etapo za nadaljnji razvoj v bodočnosti. Pisec članka je imel tudi daljši razgovor z dr. Steidlejem, ki je sicer priznal, da se je mnogo doseglo, pa tudi ugotovil, da s sedanjim novim stanjem prav za prav nihče ne more biti zadovoljen. Heimwehrovci pa še celo ne. Heimwehr se bo torej pripravil za nove boje z učinkovitejšimi novimi sredstvi. Parlamentarizem kot tak je dal vse, kar se je moglo od njega pričakovati.

Krajevni šolski odbor.

§ 123. Krajevni šolski odbor tvorijo predsednik upravne občine, upravitelj narodne šole, ki je obenem poslovodja odbora, upravitelj mesčanske šole, občinski okoliški zdravnik, pet uglednih oseb naziv državljanov, ki jih za vsako šolsko občino izvoli občinski odbor. Kjer šolska občina obsega več upravnih občin, voli vsaka enega člana v krajevni šolski odbor. Po možnosti naj bodo šolski odborniki oni, ki imajo deco v šolah in so obenem občinski odborniki, in ki so iz raznih krajev, če tvorijo šolsko občino razni kraji.

§ 124. Krajevni šolski odbor mest z najmanj 30.000 prebivalcev tvori: predsednik občine ali njegov namestnik, nadzorniki, upravitelj učiteljskih in mesčanskih šol, šolski zdravnik, občinski inženir, dva najstarejša po činu upravitelja in ena upraviteljica narodne šole, pet članov občinskega sveta. Člane šolskega odbora, razven onih, ki pridejo v odbor po položaju, voli odbor upravne občine za eno dobo, za katero je tudi sam postavljen. S spremembo občinskega odbora se menja tudi izvoljeni občinski odborniki. Izpraznjena mesta se spopolnjujejo tekom enega meseca.

§ 125. Predsednik mestnega krajevnega odbora je, če je odbor v sedežu upravne občine, predsednik (načelnik) dotične občine. Predsednike drugih šolskih odborov volijo člani teh odborov iz svoje srede. Vsaki krajevni odbor voli iz svoje srede blaginjaka, v drugih šolskih občinah pa prevzame to dolžnost občinski blaginjak. Če se za predsednika izvoli upravitelj šole, potem voli odbor za poslovodjo enega iz svoje srede ali učitelja iz kraja, ki pa nima glasovalne pravice, če ni član šolskega odbora.

Akademiki!

Danes ob 2 sestanek Akad. zveze v Akad. domu!

Min. Drinković o reviziji soc. zakonodaje

Belgrad, 11. dec. AA. V zvezi z nameravano revizijo zakona o zavarovanju delavcev je sprejel danes minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Mate Drinković odgovor na vprašanje iz zbornice, ki mu je izročil elaborat zborničnih odborov o reviziji zakona o zavarovanju delavcev, zakona o zaščiti delavcev in zakona o inspekciji dela. Prvotni rok za izročitev tega elaborata je bil 15. november, nakar je bil podaljšan na prošnjo zbornice do 10. decembra. Odposlanstvo je prosilo ministra, naj bi pri končni reviziji teh zakonov sodelovali tudi zastopniki poslodavcev. Gospod minister je obljubil, da bo šel tudi v bodoče na roke gospodarskim organizacijam. Za revizijo teh zakonov je imenoval v ministrstvo komisijo iz samih strokovnjakov. Njena naloga je, da prouči vse predložene resolucije, predloge in ostale spomene. Novi zakoni morajo odgovarjati stvarnim potrebam gospodarstva in zadovoljiti tako poslodavce, kakor delavce.

Burov in Molov v Rimu

Rim, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Bolgarski zunanji minister Burov in finančni minister Molov sta danes dospela v Rim. Na kolodvoru so ju pozdravili državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Fami, nekateri drugi uradniki iz palače Chigi in bolgarski poslanik v Rimu Vlkov. Nastanila sta se v hotelu »Excelsior«. Ob 10.30 sta imela v zunanjem ministrstvu prvi razgovor z Grandjem, ki je trajal do 12. Ob 12.30 je Grandi vrnil obisk v hotelu. Popoldne je Burov in Molov sprejel Mussolini. Listi danes ne prinašajo nobenih nadaljnjih komentarjev.

Austrija bo zvišala poštne pristojbine

Dunaj, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Glavni odbor narodnega sveta je odobril danes zvišanje poštne tarife. Pisma v notranjosti, za Nemčijo in Gdansk, bodo od 1. januarja dalje morala biti frankirana z 20 groši namesto dosedanjih 16. V sličnem razmerju se bodo zvišale tudi pristojbine za tiskovine in poštne nakaznice. Od 1. aprila se bodo nekoliko podražile tudi pristojbine za časopise. Od 1. januarja dalje se bodo znatno povišale telefonske in brzojavne pristojbine. Trgovinski minister dr. Hainisch je izjavil, da je odpor gospodarskih krogov proti temu predlogu sicer umeven, da pa sili potreba, da se pristojbine zvišajo radi zvišanja plač poštne nameščencev. S tem se bodo avstrijske poštne pristojbine polagoma zenačile z inozemskimi tarifi.

Novi izstopi iz Hugenbergove stranke

Berlin, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Danes sta iz Hugenbergove frakcije izstopila člana nemške nacionalne stranke, državni prometni minister, poslanec dr. Koch in dr. Reicher. Pridružila sta se nemški nacionalni delovni skupnosti Treviranus, ki ji manjka samo še en poslanec, da sme ustanoviti lasten klub.

Upor kazniincev

Newyork, 11. dec. (Tel. »Slov.«) V kaznilnici Auber v državi Newyork, kjer je bil pred kratkim upor kaznjencev, so v sredo zjutraj kaznjenci zopet hoteli pobegniti. Pri skupnem zajtrku so v jedilnici premagali paznika ter ujeli ravnatelja kaznilnice Jenningsa in osem drugih paznikov. Nato so se umaknili v najnepristopnejši del kaznilnice in zahtevali od nadzornikov, ki so bili takoj obveščeni, da se jim dovoli prost odhod. Ko se je to odklonilo, so kaznjenci izjavili, da bodo ubili svoje jetnike. Medtem je jetnišnica zahtevala pomoč in je pričakovati, da se vsak čas začne napad na kaznjence.

Groß Stolberg obsojen na 9 mesecev ječe

Kirehberg, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Sodisce je danes obsodilo grofa Kristijana Stolberga radi nepredvidnega uboja na 9 mesecev ječe in povračilo stroškov. V kazni se mu všteje 45 dnevni preiskovalni zapor. Državni pravdnik je zahteval kazni 15 mesecev s priznanjem olajšilnih okolišnosti.

Krvava drama na pariškem sodišču

Pariz, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Danes se je pripetila krvava drama na hodnikih pariške sodne palače. Ravnatelj družbe za prodajo živil Gelesse je tožil glavnega urednika »Libre parole« Pierre Lardeya, ki je v listu neprestano napadal družbo in izpodkopaval njeno trgovsko poštenost. Ko je sodišče poklicalo obe stranki, je časnikar nenadoma naperil revolver na trgovca in ustrelil. K sreči pa ga ni zadel. Predno so mogli zabraniti, se je potem časnikar sam ustrelil v senca. Prepeljali so ga v bolnišnico umirajočega.

Dunajska vremenska napoved. Izpremenljivo, milo, vetrovno vreme.

Ljubljana se pokloni kralju

Iz govora župana dr. Puca na seji občinskega sveta

Snoči ob 5 se je vršila seja ljubljanskega občinskega sveta. Prisotni so bili vsi svetniki in tudi galerija je bila polna. Sejo je otvoril župan dr. Din-ko Puc, ki je pred prehodom na dnevni red izjavil med drugim sledeče (govor so občinski svetniki poslušali stoje):

Predno preidemo na dnevni red Vam imam poročati o važni in nujni zadevi. Ko se je ustanovila pred enajstimi leti naša država, ki je bila plod nešteti žrtv, je bilo našem narodu tudi dano na pristojo voljo, da si uredi državo po mili volji tako, da bi bili vsi zadovoljni in srečni. Toda videli smo, da se je teh 10 let izgubilo v brezplodnem strankarstvu. Nismo napredovali, ampak nazadovale. Takrat se je dvignil naš kralj (»Živeli kralj!«) in z odločno gesto in besedo povedal, da tako ne gre dalje. Presenečen je narod poslušal velike besede in z veseljem je videl odločna dejanja.

Toda ko smo gledali polni zaupanja v vzvišeno osebo našega vladarja prerojevalno delo v naši državi, so se začeli porajati na tihem glasovi, da narod ni solidaren. In zato smo bili pretekli mesec nadvse presenečeni in vzradoščeni, ko se je naenkrat dvignil bratski nam Zagreb ter poudaril v imenu Hrvatske, da so vse te vesti laž in da so Hrvatje zvesti načelu edinstva naše države in našega naroda ter zvesti svojemu kralju. (»Živeli!«) Odmev teh besedi po vseh hrvatskih občinah je pokazal, kako prav je imel Zagreb.

Slovenski Miklavž na Dunaju

Dunaj, 9. dec.

V nedeljo zvečer so bili prostori Slovenskega krožka do zadnjega kotička zasedeni, veliko jih je moralo stati. Našega drobiža je bilo prav veliko, ko je nestrpno čakal Miklavž in njegovo spremstvo. Letošnja skupina Miklavževa je bila odlična, Miklavž akademik Weiss je izborni rešil svojo nalogo. Imel je mnogokaj pohvaliti, pa tudi pograjati, spodbujati na nadaljno delo za blagor slovenske družine na Dunaju. — Darov pa je prinesel izredno mnogo, da so bili zadovoljni naši mali in veliki otroci.

Po odhodu Miklavža se je razvilo kaj živahno življenje. Posebne omembe in pohvale je vredno sodelovanje treh odličnih pevcev, v prvi vrsti našega Ado Dariana iz gledališča »an der Wien«, ki je takoj po predstavi »Marrinettes« prihitel v krožek in tu prepeval kakor slavec v logih... Žel je mnogo hvale in slave. — Izborna sta se udeleževala tudi dva mlada solista Zlatko Bisajlovič in Milan Janovski iz Ljubljane, ki sta nam podala mnogo lepih naših samospevov. Oba obojetata najlepših uspehov za bodočnost.

Presrečna hvala in zahvala vsem, ki so pripomogli do tako odličnega večera v Slovenskem krožku. — Prav živahno življenje je končalo potem, ko je mladi drobiž odšel sanjat o Miklavžu, parklji in darovih.

17. t. m. bo Darian pel na večeru našega poslanstva. Ta večer bo sviral tudi komtesa Paumgartnova s Studenca pri Ljubljani in pa trio naše gospe Fanike Brandlove iz Maribora. — Ni dvoma, da bo vse to sijajen prinos k proslavi kraljevega rojstnega dne v tujem mestu.

Umor v gostilni

Slov. Krajina, 10. decembra.

Praznik Brezmadežne se je končal za trg Turnišče zelo žalostno. Zahteval je človeško žrtev. V Centralni gostilni je v družbi prijateljev in znancev popival posestnik Štefan Barbarič. Izpraznili so precej litrov in vinski duhovi so razgrelili glave. Prišlo je do živahnega govorjenja, kmalu do prerekanja, divjega kričanja in nazadnje do pravega boja. Nekdo je pograbil nož in trikrat zasadil v Barbariča. Rane so bile smrtno. Barbarič je izdihnil. Zapustil je drobno deco. Morilca so aretirali. Dogodek je vzbudil v celi okolici veliko razburjenje, in sicer tem bolj, ker Turnišče podobnega dogodka še sploh ni imelo.

Novosti z Ježice

Na zborovanju podružnice okrajne kmet-ske zveze, ki se je vršilo preteklo nedeljo, se je ustanovila podružnica okrajne kmet-ske zveze na Ježici. Za nač. je bil izvoljen g. K. Lovro, posestnik iz Savelj. Na zborovanju je predaval g. dr. Basaj, ravnatelj zadrugne zveze v Ljubljani o živ. zadrugah in o hranilnicah in posojilnicah. Podružnica okr. kmet-ske zveze bo prirejala poučna predavanja o živinoreji, splošno kmetijstvo ter se bodo predavanja vršila po drugi sv. maši v Društvenem domu na Ježici. Podružnica se je omislila, da se ustanovi v naši fari hranilnica in posojilnica. V ta namen se bo vršilo obširno predavanje v nedeljo 22. decembra po drugi sveti maši v društvenem domu na Ježici, kjer bo predaval dr. Basaj. Ker se opaža vespovsod splošno zanimanje za hranilnico in posojilnico, se vabijo vsi stanovi, da se tega predavanja udeležijo. Gospodinjski tečaj. Gospodinjski tečaj, ki ga je priredila Okrajna blagajna, jako lepo uspeva. Dasi je potekala še prva polovica tečaja, se že vidi, kako lepi uspehi tečajnic. Pridno se pripravljajo, da bodo ob času razstave pokazale svoje izdelke, katere bodo kakor smo poučeni, tudi razprodajale. Razstava se bo predvidoma vršila v nedeljo 15. janu- arja prihodnjega leta. K razstavi bo imel vsak dostop, na kar že danes vabimo vse tiste, ki se zanimajo za gospodinjstvo in sploh. — Po-roka. Poročil se je g. France Dovč, žel. uradnik iz Stožice z gospodično Cilko Col-narjevo iz Stožice. Ker sta bila vneta delav- ca pri tukajšnjih katol. družtvih, iskreno že-

A navdušenje se je prijelo tudi nas samih. Mi Slovenci smo res najmanjši izmed treh bratov, a morda je baš radi tega ljubezen naša do skupne domovine največja. Pokazali smo to že opetovano in če bo treba bomo dali domovini na razpolago kri in premoženje. In če manifestira danes za svo- jega kralja vsa država, je potrebno, da tudi mi Slovenci jasno in vsemu svetu povemo, da smo so- lidarni s Srbi in Hrvati (»Tako je!«) in da smo udani svojemu kralju. V enajstih letih obstoja na- še države Slovenci nismo našli prilike, da pohi- timo v Belgrad in se poklonimo svojemu narodne- mu kralju. Mislim, da je sedaj prišel čas, da sle- dimo zgledu Zagreba in drugih delov naše države, da to popravimo. (»Živeli!«) Živahen aplavz občin- skih svetnikov.)

Obrnil sem se na slovenska mesta. Irge in večje občine ter županske zveze, da se priključijo depu- taciji, ki pojde v Belgrad poklonit se našem kra- lju. »Veseljem lahko ugotavljam, da sem v par dneh dobil pritrdilne in navdušene odgovore iz 70 občin in pa od obeh županskih zvez v Ljubljani in Mariboru, ki predstavljata zastopstvo kmet-skih občin ter Zveze mest in trgov v št. Jurju. Lahko prečemo, da bomo govorili v Belgradu v imenu cele Slovenije. Vas, gospodje občinski svetniki, pa prosim, da stopite na čelo te manifestacije ter od- brite moje dosedanje ukrepe. (Aplavz občinskih svetnikov.)

stitamo! — Mestni vodovod. Cena vodi se je znižala od 3.20 Din na 2.99 Din. Ker pa se je za II. četrtletje zaračunala po 3.20 Din, se bo to pri prihodnjih plačilnih nalogih odpisalo v dobro odjemalcem vode. Takse, katere so sedaj obstojale, so odslej naprej odpisane. V soboto 14. decembra ob pol osmih zvečer nas bo popeljal dr. Tomaž Furlan na motornem ko- lesu iz Ljubljane v Rim. Zatorej vsi, ki se zato zanimate, pridite ta večer v društveni dom, da bomo spremljevali g. dr. Furlana.

Potočka zijalka

Potočka zijalka je višinska stacija (1700 m) pračloveka iz starejše kamene dobe mlajšega oddelka. Edino v Švici imamo postojanko, ki jo še nadkriljuje po višini; in eno, ki je pri- plizno v isti višini. Ker se nahaja na ozemlju, ki je bilo direktno tangirano po ledeni dobi, je za studij o ledeni dobi izredno zanimiva. Doslej se je našlo v njej okrog 100 artefaktov, ki so po svoji obliki svojevrstni. Vsi tega je upravičeno ustvarjen nov termin olševska kul- tura. Morda bo ta kultura prinesla nove vi- dike v arheoloških razmotiranjih mlajšega od- delka starejše kamene dobe, kjer vlada v znanosti precejšnja nejasnost. Vsi tega opa- zujemo naše čitatelje na aktualno predava- nje, katerega bo imel odkritelj te jame g. prof. Brodar, jutri zvečer ob 8 v Unionu.

Veselega začetka prevrnjen konec

M. Sobota, 10. decembra.

Komaj se je Sobota včeraj zjutraj zbudila iz spanja, se je po ulicah bliskovito naglo raznesel glas o izredni senzaciji. Jarek ob rad- gonski cesti je pričal, da se je odigralo tam ne- kaj posebnega. In res. Avto je ležal v njem. Stvar se je razvijala takole. Dvema gospo- doma se je zahotelo, da bi presenetila neko nežno bitje s podoknico. Naročila sta avto. S seboj sta peljala tudi tri cigane. Vse bi bilo dobro, ko šofer ne bi bil imel nekoliko mot- nih oči in nesigurnih rok. Avto je v hipu za- neslo na stran in v naslednjem trenutku se je zvrnil s ceste v jarek. Kako so se izkoba- cali potniki iz njega, je težko popisati. Komaj se je nesreča zgodila, so od vseh strani vrel skupaj ljudje in so občudovano zvrnjeni avto in ponočne potnike. Dvigniti avto iz jarka ni bila lahka naloga. Brezuspješni so bili vsi po- skusi, dokler niso zapregli konjev in ga tako potegnili ven.

Občni zbor Kmet-ske zveze

Občni zbor Kmet-ske zveze se bo vršil v sredo, dne 18. decembra t. l. v dvorani Rokodel- skega doma s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. O kmet-sko-stanovski organizaciji. Poroča dr. Kulovec. 4. Volitve: društvenega na- čelnika, društvenega odbora, dveh pregledovalcev računov. 5. Izprememba pravil. 6. Določitev dru- štvenga glasila. 7. Določitev članarine. 8. Slučaj- nosti.

Občni zbor se začne ob 10 dopoldne. Četr- ure poprej se bo vršila odborova seja. Občnega zbora se smejo udeležiti poslanci okr. Kmet-skih zvez in delegati zaupništva. Vsak udeleženec se mora izkazati z legitimacijo.

Janez Brodar l. r., t. č. predsednik.
Janez Strcin l. r., odbornik.

Glasbena Matica se vrača

Zahvala Franciji.

Pariz, 11. dec. AA. Ljubljanska Glasbena Matica je poslala ob svojem odhodu iz Fran- cijce agenciji »Havas« to-le zahvalo:

Ko zapušča gostoljubna tla Francije, se »Glasbena Matica« zahvaljuje za topli spre- jem, ki ga ne bo mogla pozabiti in ki ji je bil prirejen s strani oblastev in društev ter zlasti od mest Nimes, Reims, Nerbach, Lille, Pariz, Dijon, Grenoble in Lyon. »Glasbena Ma- tica« se čuti srečno, ako je s svojim posetom v Franciji mogla poglobiti prijateljske stike med obema narodoma.

Slovenski zbor v Grenoblu

ISKREN SPREJEM SLOVENSKE PEVCE V GRENOBLU.

Grenoble, 8. decembra.

Mimo Lyona, kamor se povrnemo v ponedel- jek (9. decembra), ker ni preje dvorana na raz- polago, smo se včeraj opoldne pripeljali iz Dijona v mesto Grenoble, ki je po svoji legi na vznožju že zasneženih Alp in po številu prebivalstva po- dobno Ljubljani. Pot nas je peljala mimo lepih, ne- koliko hribovitih krajev, polni vinogradov, kakor na našem Dolenjskem. Solnce, ki se nam je za en dan pokazalo, so žal zakrili oblaki in dež nas zopet spremlja, kar pa ne more vplivati na razpolože- nje naših pevci in pevk, ki se vsi prav junaško držijo in prenašajo gladosti turnee. Na kolodvoru v Grenoblu nas je pozdravil generalni sekretar pre- fecture g. Dauphin v imenu g. Desmarse, pre- fecta Isera. Po kosilu v kolodvorski restavraciji se je ves zbor odpravil v skupni hotel Majestic, veli- kanski, moderno, popolnoma novo zgradbo, kjer bo ves zbor nastanjen za časa bivanja v Grenoblu.

Ob šestih zvečer nas je pred hotelom čakala vojaška godba z lampijončki ter nas v sprevodu peljala na mestni magistrat, kjer je bil zbran ves občinski zastop z merom občine in narodnim po- slancem g. Paul Mistrolom na čelu, ki je v pri- srčnem nagovoru navdušeno pozdravil Matični zbor ter mu izrazil iskreno dobrodošlico.

Pozdrave mesta Ljubljane in župana je iz- rekel g. prof. J. Pretnar, v imenu pevskega zbora pa se za sprejem zahvalil g. dr. Ravnihar ter izročil meru v usnje vezan album Slovenije. Zadelo je v okrašeni dvorani zopet slovenska pe- sem, zazvenele so kupice s šumečim šampancem, godba je igrala menjaje se z našim petjem.

Zvečer se je vršil v Grand hotelu na čast slovenskih pevcev banket, katerega je priredila mestna občina. Poleg Matičarjev — nekatere pevke so bile v narodnih nošah — se je udeležilo banketa v okrašeni dvorani več povabljenih domačinov, ob- činski odbor, zastopnik armijskega generala Wag- nerja, komandant mesta in divizijski general Frantz. Pod predsedstvom prefekta Isera gospoda Desmarse so se na to vršili pozdravni govori. Prvi je pozdravil slovenske pevce predsednik jugoslo- vanskega združenja akademik g. Aurel Krstulović. Nad 50 jugoslovanskih akademikov (med njimi so tudi 3 Slovenci) študira na tukajšnji univerzi, ki so srečni, da prihajajo k njim s pesmijo, da jih spo- znajo Grenoblčani in jim naša pesem pomaga do zaslužnega opoštevanja in ugleda. Nadalje so go- vorili še predsednik komiteja za sprejem sloven- skih pevcev, senator občine g. Henry Debray, za- stopnik univerze g. prof. Gosse, senator Isera g.

še tako velikega pranja, kajti Schichtov RADION bo namesto Vas oskrbel polovico dela. Način je zelo enostaven in udoben:

1. Običajno namakanje preko noči.
2. Raztopiti Schichtov RADION v mrzli vodi in perilo 20 minut prekuhati.
3. Perilo najprvo v topli, nato večkrat v mrzli vodi dobro izplakniti.
Poskusite samo enkrat in uverili se bode, da Vam nobena stvar ne pri- pomore do tako lepega perila ko!

Vallier ter župan in poslanec g. Paul Mistrol. Za- hvalil se je zopet g. dr. Ravnihar. Kot odposlanec mestne občine ljubljanske je govoril g. prof. dr. Pretnar. Govoril je še na to prefekt Isera g. Des- marse, ki je v krasnem govoru omenil, da so že pred 120. leti Francozi in Jugoslovani našli drug dru- gega. Tudi v zadnji svetovni vojni so stopali Fran- cozi in Jugoslovani. Napijemo francoskemu pre- sedniku in jugoslovanskemu kralju.

Danes zjutraj smo z avtobusi skupaj z doma- čini in Jugoslovani posetili Napoleonov spomenik v Laffreyju, ki se nahaja 25 km od Grenobla v go- rah poleg jezera istega imena. Zlato jutranje soln- ce, ki se nam je v vsej svoji razkošnosti zopet na- smejalo ravno v teh krasnih krajih, ki so tako po- dobni naši Gorenjski. Obiskali smo ta zgodovinski kraj, kjer je Napoleon stopil po katastrofi pod Mosko prikrat zopet na Francosko. Na tem zgo- dovinskem mestu je bil postavljen pred tedni spo- menik, katerega je postavilo društvo za povzdige tujskega prometa in ga je pevski zbor Glasbene Matice prvi obiskal kot društvo.

Nazaj grede smo se še uslavili v znamenitem gradu v mestecu Vizille, v katerem so se vršile prve seje in priprave za veliko francosko revoluc- cijo in kamor prihaja sedaj na letovišče predsednik francoske republike. Poleg gradu je krasen grad in umetni ribnik, kjer odgajajo umetno veliko mmo- žino postrvi za eksport. Slike teh krajev prinese pozneje »Illustr. Slovenec«, ki bo posvečen turneji Matičnega zbora po Franciji.

Ob pol 3 popoldne se je vršil v mestnem gle- dališču pri nabitosti polni dvorani predzadnji kon- cert na francoskih tleh. Toliko navdušenja še ni doživela do sedaj naša pesem, kakor v tem prijaz- nem mestu. Ugajala je moderna in narodna, ponav- ljati smo morali »Zdravo Marijo« in »Miško« ter dodati še več drugih narodnih izven programa. Zboru je bila poklonjena od združenih godbenikov in pevcev v Grenoblu krasna pozlačena lira, jugo- slovanski akademiki pa so izročili krasen album Grenobla. Po koncertu se je vršil v prostorih Or- feja (Filharmonije) sestanek vseh tukajšnjih glas- benih društev in Matičnega zbora. Govoril je pre- sednik Orfeja na kar se je zahvalila v imenu zbora gđ. Anka Tumova. Zahvalila se je tudi v imenu domovine, katero predstavljamo, za manifestacije in iskrenost, katere smo bili v tem ljubkem mestu v toliki meri deležni. V istem smislu se je zahvalil tudi g. Pretnar ml. Prečitana je bila še depeša fran- coskega min. predsednika kot odgovor na našo si- nošnjo pozdravno depešo. Lepe so bile urice, ki nam ostanejo za vedno nepozabljene.

Jutri zvečer nastopimo v Lyonu.

Zgodba vinskega trgovca

Ljubljana, 11. dec.

Da ne bo pomote in ne zamere: mož ni bil in ni v resnici vinski trgovec, marveč se je kot tak le izdajal. In sicer zelo uspešno, kar mu je sprva prineslo kakšnih 8 tisočakov, včeraj pa dve leti težke ječe z vsemi poostritvami.

Vinko mu je ime, v Kranju se je rodil, v Kam- nik je pristojen, v Sebenjah je pa delal. Sobni sli- kar je po poklicu, kaznovan je tudi že parkrat bil. Prišel je Vinko lepega dne v prijazno goren- sko vas, Poldkalo so ga iz mesta, da bi jim poslikal par sob. Vinko se je brž lotil posla, bil je zare- priden, vsi so ga imeli radi. Zgodilo se je celo, da so imeli pri sosedu lepo dekle in hkratu tudi sobe, ki so bile potrebne poslikanja. Tako se je Vinko po končanem delu preselil še k sosedu, da bi se tamkaj opravil svoje delo. Vinko so bile sobe všeč, zanimati se je začel tudi za lepo dekle. Kmalu so se zmenili in je bilo že takorekoč pribito, da bo poroka in kdaj.

Kar ti jo primaha nekega večera v vas nezna- ni tujec. Potrkal je pri hiši, kjer je slikar Vinko poslikaval sobe, potem je vstopil. Predstavil se je in so zvedeli, da prihaja naravnost iz Belgrada in da že 10 dni zastoj išče srečnega Vinka. Zaka- srečnega, so prašali ljudje? O, zato, je pojasnjeval prijazni neznanec: pošilja ga belgrajski notar, ki je dobil iz Amerike glas, da je tamkaj umrl Vinkov sorodnik, ki je zapustil 17.000 dolarjev. Pomislite, 17.000 dolarjev...! Naj pusti Vinko vse vkup in naj brez odlašanja hiti v Belgrad; tam se bo zadeva uredila in Vinko bo mahoma bogat.

Toda, glej nesrečne smole: Vinko nima de- narja! Ho, majhna reč! — saj bo mati Marjana posodila, mati srečne in lepe mlade neveste. Res

Darujte mene!

Vzemite me za sebe in za svoje prijatelje. Imeli boste z menoj mnogo veselja.

Jaz sem božična doza kave Hag, umetno iz- delana iz imitacije starega srebra. Ne povdarjam iz napuha svoje posebne prednosti: Ne razbijem se niti pokvarim, po izgledu sem lepa ter se lahko priporočam kot zelo praktična in fina posoda za hranjenje kave, čaja, sladkorja, riža i. t. d. Razen tega vsebujem še 1/4 kg najboljši in najdragoce- nejše kave Hag, — za vsakogar priporočljive kofeina proste zrnate kave. Stanem pa vendar samo Din 36—

Obskrbite se pravočasno, po božiču me bode težko dobiti.

Na razpolago sem Vam v vsaki dobri trgovini kolonijalnega blaga. Ako ne, prosim, pišite na trvdko

Kava Hag d. d., Tomašičeva ulica št. 4, Zagreb.

BOŽIČNA DOZA KAVE HAG

je bila mati Marjana koj pripravljena posoditi 4000 dinarjev, da bo Vinko mogel v Belgrad zaradi visoke dedščine. Šla je mati Marjana k svoji sosedki, si pri njej izposodila tolikšno vsoto in jo dala Vinku, ki se je ročno odpeljal dol v Belgrad — po 17.000 zlatih ameriških dolarjev.

Za Vinkom je romalo 17.000 lepih sanj in misli... Sanjali sta mati in dekle o bogatem ženi. Toda, hudiča vendar, — ženina ni bilo nazaj... Ga ni bilo prvi teden, je izostal drugi teden, minul je mesec, minula sta dva — Vinka od nikoder. Pač je Vinko pisal karto s pota, da je vse v redu in da gre na Trsat, kjer se bo zahvalil romarski Mariji za tolikšno srečo in dolarje — ampak vrnil se Vinko ni, še manj so se vrnil posojeni tisočaki.

Podjetni Vinko se je bil posojil vozil po Dalmaciji, dobil je celo tovariša, ki ga je spremljal. Skupno sta zabijala na lep način pridobivale tisočake, skupno sta ga vrtela po Sušaku, Crikvenici, na otoku Rabu... V tistih dneh se je Vinko predstavljal kot bogat vinski trgovec iz Slovenije, ki potuje v Dalmacijo, da tamkaj prevzame kot tih družabnik vodstvo nekega hotela. V Crikvenici se je seznanil z nekim Kikelom. Kot vinskemu trgovcu, ki ima poleg vsega še bogato nevesto na Gorenjskem, kakor je pravil, mu je Kikel posodil 4100 Din. Vinko mu je namreč zatrdil, da ima pač pri sebi tujo valuto, pokazal je celo šop nemških bankovcev po 1000 mark, toda banke so zaprte in trenutno ne more drugače zmenjati denarja. Jutri bo vrnil... No, jutri se je izkazalo, da so tisti bankovci brez vrednosti, že zdavnaj vzeti iz prometa, veljali so pač v znani inflacijski dobi v Nemčiji.

Na ta način se je polagoma začel ovijati motovz okoli Vinkove glave. Lepega dne se je fant pojavil v Zagrebu, nato v Kranju, — kjer so ga aretirali.

In danes sedi pred sodniki. »Ste kriv?« — »Ne!« — »Nič?« — »O pač, nekaj že. Recimo to in to in to. Vinski trgovec pa nisem bil, se nisem tako predstavljal.« Zadeva s Kikelom je bila drugačna. Vozil se je Kikel nekoč s parnikom na Rab. Na morju je bil vihar in so se vrnili v luko. Spotoma pa je bil Kikel spoznal lepo dekle, bila je na ladji frizerka. In je le radi nje Kikel potem še njega povabil drugič na ladjo: »Da vidiš, kako je feš« — »Ja, pa nimam denarja!« — »Ništa zato. Bom ti ja posodil. Koliko trebaš? Evo ti 1000 Din.« Pa sta šla na ladjo, videla sta lepo frizerko, prišla sta na Rab, pila, veseljala, — ej, to so bili dnevi, gospodje! Drugič mu je Kikel dal še 2000 Din. Sam, prostovoljno, ni ga prosil.

Tako obtoženec. Toda Kikel drugače, ravno nasprotno. Tudi druge priče vse drugače, očitno tako in še več, kot trdi obtoženec. Sicer je pa obtoženec Vinko fant, govori nemško, tudi rusko, je okoraj elegantne postave, zelo visok mož, zna lepo počesati lase, zna dobro kriliti z rokami, nastopa zraven s fino mimiko — skratka: mož zna... In če je koga prevaril in ogoljufal, mora se mu priznati: ni imel težke naloge. In ni čudno, če so mu žrtve gladko podlegle.

Tako-le je končal Vinko svoj zagovor pred sodniki:

»Vsa moja težava je da sem lahkomišeln. Ampak gospodje, to je tudi važno: ravno Kikel je hotel mene ogoljufati...«

»Pa ste vi njega, kajne...?« je upadel državni tožitelj in obtoženec je obmolnil...

Zdaj bo Vinko poslikaval 2 leti sobe na došču. Lahko se bo uveljavil, toda kot vinski trgovec ne bo imel prijetnega življenja...

Ugodno in najceneje nakupite vsakovrstno manufakturno blago za

Božič
in
novo leto
samo pri
Oblačilnici za Slovenijo
LJUBLJANA :: Miklošičeva c. 7.

Jan Plestenjak:

Rekar

Bil je močan, da se je zaporedoma mogel dvigniti z mazincem, nesti iz Loke do Sv. Ožbolta vrečo moke, težko sto kil; bil je pretkan, da je opeharil sodnijo, davkarijo, da, še bolezen je prekantal in se z zdravjem kar igral; bil je trmast in neupogljiv; njegova je morala veljati, pa če je stalo njivo; in če je rekel, da žito ni zrelo, niso smeli žeti, pa makar, da je setev zapal sneg.

Gruntarska hiša v globeli mu je popolnoma razpadla. Streha se je zrebrila, tramovje segnilo, stropnjaki so se udrli in v razvalinah ni bilo več varno.

»Popravi, saj imaš dosti lesa!« so mu svetovali sosedi.

»Nak!« je bil njegov odgovor in vsi so vedeli, da je vsako prigovarjanje odveč.

Nič več se ni zmenil za polje, v rebri je začel kopati, da se je kamenje iskriko in drsalilo v dolino. Začel je zidati, stene so rastle. »Celo trdajavo bo sezidal,« so menili sosedi, se mu smejali, pomilovali pa njegovo ženo Ančko. Visoko pa je zrebela, travovje segnilo, stropnjaki so se udrli in v razvalinah ni bilo več varno.

»Popravi, saj imaš dosti lesa!« so mu svetovali sosedi.

»Nak!« je bil njegov odgovor in vsi so vedeli, da je vsako prigovarjanje odveč. Nič več se ni zmenil za polje, v rebri je začel kopati, da se je kamenje iskriko in drsalilo v dolino. Začel je zidati, stene so rastle. »Celo trdajavo bo sezidal,« so menili sosedi, se mu smejali, pomilovali pa njegovo ženo Ančko. Visoko pa je zrebela, travovje segnilo, stropnjaki so se udrli in v razvalinah ni bilo več varno.

»Popravi, saj imaš dosti lesa!« so mu svetovali sosedi.

Koledar

Četrtek, 12. decembra: Aleksander, mučenik.

Osebnosti

— 8 poste. Premeščeni so: pb. ur. II-3 Frančiška Kapusova iz Tržica v Radovljico, Lucija Cudermanova iz Radovljice na ljubljansko glavno pošto, Mihaela Horvatova iz Šostanje v Celje, France Žnidarič iz Ljubljane na Jesenice na Gor., S. Staut iz Beograda na mariborsko kolodvorsko pošto, Anica Kurentova iz Celja v Krško in Fr. Urbič iz Beograda v Ljutomer; pb. ur. II-4 H. Fajdiga iz Maribora na ljubljansko kolodvorsko pošto, Valerija Stukeljova iz Černe pri Prevaljah v Žužembek, Elizabeta Zadolškova iz Dobrne v Černo pri Prevaljah, Julija Albrechtova v Viča v Brežice in Antonija Črnjačeva iz Ljubljane na Rakek; na glavno pošto v Ljubljani: pb. ur. II-5 Mara Penagova iz Valjeva in Marija Hafnerjeva iz Rogaske Slatine ter pt. manip. III-3 Marta Kitelevjeva iz Smartnega ob Paki ter Anica Hudalesova iz Rogaske Slatine. — Prestanek službe: pb. ur. II-4 Regina Prusnikova na ljubljansko glavni pošti in pb. ur. II-5 Stanišlav Ribarič na mariborski glavni pošti sta odpovedala poštno službo; pt. manip. III-3 Ema Goljeva v Laškem, pogodbeni poštarica Ivanca Podbojova v Grahovem pri Cerklji ter dnevnika Jurij Popov v Novem mestu so bili odslovljeni. — Poroke: pb. ur. III-3 Jožica Urbančičeva pri oblatni pt. upravi se je omožila z Ivanom Kopcem, pb. ur. II-3 Ljudmila Podražjeva na poštni podružnici št. 4 v Ljubljani je vzela za moža stavbenika Jožeta Mudroviča; pb. ur. II-3 Lucija Cudermanova v Radovljici se je omožila s postojnim načelnikom Antonom Hlebecem, pb. ur. II-4 Ivana Gorupova na Rakeku s šolskim upraviteljem Andrejem Keničem ter pb. ur. II-4 Ana Kosova na Zidanem mostu s prometnim uradnikom Milijem Prvanovičem, pogodbi. poštar Aleksander Lavrič v Novi vasi pri Rakeku se je oženil z Ivanom Urbasovo in zvan. I. skup. IV. Podgoršek pri ter. odseku s Kristino Prusovo, sluč. 2. skup. Jožko Zalokar v Krškem z Marijo Avguštinovo. — Imenovan sta za pogodbeni poštarici Pavla Arkova v Mirni in Režika Lotričeva v Kropi. — Skušnjo za vodstvo pogodbenih pošt sta napravili Siba Borštnikova in Marija Miheličeva.

Novi grobovi

Na Bledu je 11. t. m. umrla ga. Helena Kunovar roj. Laznik v starosti 74 let. Pogreb bo v petek ob pol 10 na Bledu.

N. p. v. m!

Malá kronika

★ Slovenske knjige za izseljence Prošnja, ki prihaja od naših izseljencev, je tako obupna, da pač mora ganiti slehernega Slovenca, da pogleda v svojo knjižnico ali pa stopi v knjižarno in pokloni tem revežem za božič slovensko knjigo. Prošnja zveza sprejema knjige, katere bo odposlala za božične praznike med slovenske rudarje.

★ Inž. Knežević nastopil novo mesto. Novi direktor direkcije državnih železnic v Subotici inž. Milan Knežević, dolgoletni direktor v Ljubljani, je dne 10. t. m. nastopil svoje novo mesto. Ob tej priliki je inž. Knežević izjavil: »Z najlepšimi idejami sem sprejel novo mesto železniškega direktorja v Subotici. Upam, da se mi bo posrečilo, da zadovoljim potrebam gospodarstva in trgovine na ozemlju zaupane mi direkcije.«

★ Skupna proračunska seja okrajnega cestnega odbora v Konjicah in okrajnega zastopa v Konjicah se vrši dne 16. decembra 1929 ob 10 v sejni dvorani okrajne hranilnice v Konjicah.

★ Kontrola o točenem in pravičnem odpremljevanju uslužbenkega davka. Zadnji čas so začeli organi finančne kontrole izvrševati revizijo o tem, ali odpremljajo poedine stranke, firme itd. točno in pravilno uslužbenški davek ali ne. Kontrola se vrši tako pri delodajalcih, ki odpremljajo uslužbenški davek, kot pri delodajalcih, ki odpremljajo davek od davčnih znanck. Ker so kazni za primer, da se davek točno in pravičasn ne odpremlja, oziroma plačuje, zelo obširne, je v interesu delodajalcev samih, da so s plačevanjem uslužbenkega davka v tekočem.

★ Lep šopek planinskih vijolic nam je poslal g. Jakob Juneš, trgovec iz Kostivnice pri Podplatu ter pravi: »Posljam Vam šopek vijolic iz Boča. Nabrane so bile dne 10. decembra. Gotovo je to naravna redkost na planinah. Pozdrav vsem čitateljem!«

★ Uboj radi žice za tamburice. Iz kako malenkostnih vzrokov izgubljajo ljudje včasih svoje življenje! V neki vasi pri Novi Gradski sta se te dni sprla dva mladeniča, vedno dobrega prijatelja, samo zato, ker eden ni mogel drugemu takoj vrniti izposojene žice za tamburico. Ubojeni dolžnik se je tako razburil, da je zabodel svojega prijatelja z nožem v hrbet. Mladenici je kmalu za tem umrl.

»Kdo je najboljši možan, naj reče čier!«
»Hil!« so zakričali in se zapodili k Rekarju. Pokazal jim je tualo. Vsi so jo obkolili. Vsa se je trudila, da se izkaže najbolj možnega.

»Se pretrgal se bo kdo!« je opominjala Ančka. Rekar je pa zamahnil z roko, češ, naj se utrdijo.

Bajta je bila za veliko družino premajhna, skleda premajhna in miza premajhna. Še ajdovih žgancev in turšičnega soka ni bilo, ovenega kruha pa malo. Rekar je preveč romal, včasih po cel teden. Od Loke pa do Črne vrha je obral vse gostilne. V zadnji se je založil za dom in nadaljeval doma. Delo je takrat počivalo, na njivah se je brhotil plevel, v rebri se je parilo seno, pokošeno, samo obračal ga ni nihče.

»Kaj bo pozimi, krme ni!« je boječ pripomnila Ančka.

»Kaj?« je zategnil Rekar in zamahnil z roko. Čez teden dni je kravo prodal in je vola prodal in potem romal štirinajst dni.

»Bomo pa meso jedli!« je zabobnelo v bajti in Rekar je vrgel na mizo skoro polno vrečo mesnine. Otroci so se vrgli na vrečo. Izvlekli kose suhega mesa in zvečili na vse pretege. Rekar se jim je pa smejal.

»Bučmani, le jejte, meso nekaj zaleže, kaj bi sokrvice!«
»Bučmani so rastli.«

»Koliko jih pa že imaš, Rekar!« ga je po-baral Pahovec.

»Še sam ne vem; tako je v bajti, kot bi drobnico otrese!« je s smehom odgovorjal Rekar, v duši ga pa je vendar zaskrbelo, kaj bo z njimi.

Tonček je moral k Sliskarju; krave je po-

★ Premoženje mesta Novi Sad. Iz računskega zaključka za preteklo proračunsko leto mesta Novi Sad je razvidno, da znaša njegovo premoženje 108 milijonov, dolgovi 26 milijonov, torej čisto premoženje 82 milijonov dinarjev. Novisaški občinski svet je imel dne 9. t. m. sejo, na kateri je sprejel računski zaključek na znanje, potem, ko je o njem župan dr. Borota podal poročilo.

★ V Službenih novinah št. 290 od 10. decembra t. l. je objavljen »Zakon o organizaciji finančne uprave.«

★ Koledar Kmetijske zveze. Izšel je koledar Kmetijske zveze, ki prinaša poleg običajnega koledarskega gradiva še celo vrsto zanimivih ter za kmetovalca potrebnih in koristnih stvari. Tako najde v koledarčku poštne določbe in kolkovne pristojbine; seznam knjig za kmetijstvo in gospodinjstvo; novo razdelitev države na banovine; tabelo za preračunavanje oravov in kvadratnih sečnjev v hektare, are in kvadratne metre; preračunanje pesti v metersko mero; pouk o trajanju pojatve pri domačih živalih in o trajanju brejosti, dojenja in sesanja; koledar brejosti; razmerje med živo težo in težo zaklane živine; kako se izračuna kubična mera okroglih debel; kako se izračuna vsebina debel in hlobov; kako velika naj bodo guojišča in guojne jame itd. Zelo dobro bo služil kmetom izkaz o sejnih, ki so lepo razdeljeni po okrajih za vso Dravsko banovino. Poučni so spisi, ki so jih napisali priznani strokovnjaki. Tako je napisal dr. Valenčič članek: »Kmet kot trgovec«, ravnatelj Josip Priol »Dve nujni nalogi našega sadjarstva«, nadzornik M. Humek »Pet najhujših živalskih zajedavcev našega sadnega drevja«, inž. Jos. Skubic: »Zasajanje novih sadovnjakov«, strokovni učitelj A. Flego: »Naši kmetijski mladinci«, inž. Erik Eiselt: »Kakor z gnojem ravnati, tako gospodarstvo imati«, inž. M. Absee: »Oskrba in prehrana svinje matere in pujskove«, inž. J. Vrežji telet; inž. Janko Dolinar: »Bodočnost slovenskega hmeljarstva«, inž. Jože Černe: »O pridelovanju ajde«, Joža Okorn: »O čebelarstvu in Ludovik Puš: »Zakaj ne v kmetijsko šolo?« Tudi o pomenu radia za kmeta govori koledarček. Koledar, ki ga je izdala in založila Kmetijska zveza v Ljubljani, je lepo vezan z zlatim napisom in listnico ter stane za člane 12, za nečlane 15 Din. Kmetje! Kupujte pridno koledar! V nobeni kmetijski hiši ne sme manjkati koledar Kmetijske zveze!

★ Teorijska praktična tamburaška šola, spisal prof. Marko Bajuk, založila Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani. Cena izdoda 40 Din. Na mnogobrojne želje naših tamburaških zborov je Jugoslovanska knjižarna izdala pričujočo tambur. šolo, ki je prva v slovenskem jeziku. Spisal jo je strokovnjak, ki pozna in spada med prve poznatelje tega glasbila. Šola nudi prav vse, kar mora znati in vedeti igralec, ki hoče postati dober tamburaš. Obsega veliko glasbene teorije, popis vseh tamburaških glasbil, nudi veliko zgledov in praktičnih nasvetov glede sestave tamburaških zborov itd. Zanimivo, da so pri nas ravno vsled pomanjkanja dobre tamburaške šole tamburaški zbori skoro utihnili. Saj smo imeli bore malo tamburaških šol in še to so bile zelo pomanjkljive in v tujem jeziku pisane. Prepričani smo, da se bodo ravno na podlagi te izvrstne šole naši tamburaški zbori zopet oglasili, iznova pričeli temeljito gojiti tamburanje v prosveto naroda.

Učitelj v šoli daje z glavno:

»Saj kašljate kakor za stavo, svetujem Vam vsem od kraja, da Vam mati skuha »Bučba«-čaj!«
Tea Import, Ljubljana, Askerčeva 3.

★ Ljudje, ki trpe na hudem zaprtju in jih vrhu tega muči preobilica krvi v spodnjem delu telesa, valovanje krvi proti možganom, glavobol in utripanje srca ter trpe na bolehnih sluznice debelega črevesa, ranitvi istega, hemeroidih in tvorih, jemljo zjutraj in zvečer četrtinko naravne »Franz-Josef«-grenčice. Vodilni zdravniki kirurški zavodov izjavljajo, da so z najboljšim uspehom vporabljali »Franz-Josef«-vodo pred in po operacijah. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kaj je najlepši božični dar

za pridno, varčno gospodinjstvo? — Gotovo le plinski

štedilnik

ker olajšava gospodinjam vsakdanje delo.

sel, žvižgal, osja gnezda požigal, spal v listnjaku in z njim pes, zaslužil plateno obleko in za Veliko noč ajdovo potico; kajti Sliskar je bil dober, pa škop gospodar. Za njim je šel France, čez hrib je moral k Presečniku in potem vrstoma Janez, Lojze, Jernež, Luka, Blaže in Jaka. Ko se je poslovil zadnji, se je Ančka zjokala. Na pragu je stala in gledala za njim, stekla po bregu, ga dohitela in šla dolgo pot z njim. Vse se je trgalo v njej, samo za roko ga je držala, bliskoma zapirala in odpirala veke, da se ji niso znova usule solze.

»Srečno, Jaka! ubogaj, pa Boga se boji!« Tako se je poslovila na ovinku in vsa zrušena se je vrnila v prazno bajto. Rekar je popaval na jezo, ker so mu prodali njivo.

Bučmani so se pehali in prerivali skozi življenje, kakor so vedeli in znali. Priučili so se ukazom, trdemu delu in osamelosti. Domov so se le redko zatekli, pozneje pa celo ne. Rekarjeva romanja so zaromala še bajto, kupil jo je Sliskar, gospodar Rekar je postal v njej gosteč.

Očeta sicer niso sovražili, vendar so mu zamerili, ker se jim je smilila mati, vsa izmučena, od solz, od dela in premišljevanja vsa koščena. V njenem nasmeju je bila trpkost, v vsaki kretnji utrujenost. Njena beseda je bila plaha in votla in še tisto je dušil in krotil kašelj. Le Rekar se ni nič spremenil. Čokat in zgoščen, visok in zravn, je hodil iz Loke v Črni vrh in nazaj, za breme na hrbtu se že zmenil ni in nogo so se mu kot zasajale v strmino.

»Ali si truden?« ga je vpraševala Ančka; rada bi prijazne, mehke besede, rada bi tolažbe.

»Kaj še! Saj nisem baba!« je zavpil Rekar

Usta ingrlo

so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenske krali v naše telo. **Pevel** s obnavljanjem bripa, osti, nahoda in prehlajenja, če jemljete okusne ANACOT pastile dr. Wanferia.

Dobivajo se v vseh lekarnah Varujte se izdelkov, ki v zadnem času imitirajo ANACOT-pastile.

★ Moderna zapetnica v zlatu je krasno božično darilo za dame. F. Čuden, Prešernova 1.

★ Sreča in veselje cele rodbine je zavisna od zdravja soproge in mamic. Vsaka žena bo lažje obvladala hišne skrbi, in bo igraje zadostila svojim dolžnostim, ako redno jemlje Ovomaltine, ki predstavlja moč in zdravje.

★ Gospodinja Vase perlo pere, posuši, munga ali lika tovarna Jos. Reich.

Nesreča ne počiva

— Požar tovarne pri Osijeku. V tovarni kopolje v Zdencih pri Osijeku je te dni nastal velik požar, katerega žrtev je postala vsa tovarna. Ogenj je nastal najbrže radi tega, ker so se vnela ošišča strojev. Plameni so takoj objeli zaloge kopolje in tkiva, nakar se je ogenj tako razširil, da gasilci niso mogli rešiti več niti poslopja. Škoda znaša 500.000 Din. Razen poslopja so zgorele tudi velike zaloge blaga in surovin. Rešen je bil le pogonski stroj, toda tudi ta je radi velike vročine zelo poškodovan.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Opera: Zaprt.

Kino Ljubljanski dvor: Blaznež na odru.

Narodna kavarna: Večer dr. Zamenhofa ob pol 9. uri zvečer.

Lekarna: Nočno službo imajo: Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Mr. Hočevar, Šiška VII.

○ Prazgodovina zastira človeku pogled v zanimivo preteklost. Tu in tam se posreči znanstveniku, da odkrije ter zagrinjalo in pokaže človestvu njegovo razvojno dobo. Zato pač moramo biti hvaležni učenjakom, še bolj hvaležni pa slovenskemu znanstveniku, kateri je na ozemlju naše Slovenije odkril postajo iz starejše kamene dobe. O tej zanimivi najdbi bo predaval g. prof. Srečko Brodar v petek 13. dec. ob 8 zvečer v Unionu. Predavanje bodo spremljale skioptične slike o najdbah iz te jame.

○ Predavanje v Pravniku. Četrto predavanje o novih kazenskih zakonih bo v petek dne 13. t. m. na sodišču soba št. 79 točno ob 6 zvečer. Predaval bo g. apelacijski sodnik dr. Edvard Pajnič: »Sreka kot kazenska sodišča po novem kazenskem postopku.« — K obilni udeležbi vabi odbor.

○ Predavanje v kemičnem seminarju. Petek, 13. t. m., bo predaval prof. Majdel »o novih potih kemijske analize«. Začetek ob 18 v kemijski predavalnici realke, Vegova ul. 4. Predavanje je dostopno vsakomur.

○ Pri Javni borzi dela v Ljubljani je v času od 1. januarja 1929 do 7. decembra 1929 iskalo dela 6582 moških, 1374 žensk, skupaj 7956 brezposelnih. Prostim mest je bilo 6399 moških, 795 žensk, skupaj 7194. Posredovanj se je izvršilo 3354 moških, 560 žensk, skupaj 3914. Odpotovalo je 1908 moških, 75 žensk, skupaj 1983. Odpadlo je 666 moških, 415 žensk, skupaj 1081. Dne 7. decembra 1929 se nahaia v evidenci 654 moških, 324 žensk, skupaj 978 brezposelnih. — Delo je na razpolago: moškim: 1 hlapcu, 2 mizarjema, 21 čevljarjem, 22 rudarjem, 4 krojaškim pomočnikom, 1 kleparju, 1 nožarskemu pomočniku, 1 zlatarskemu pomočniku, 1 graverju, 1 kolarju, 1 brivskemu pomočniku, 2 navadnim delavcem, 1 pekovskemu pomočniku, 2 železostrugarjem, 100 gozdnim delavcem, 1 tapetniškemu pomočniku, 1 str. mizarju, 13 vajencem. — Ženskam: 1 dežnikarici.

Starci in stärke!

masira te svoje utrujene žile z izdelkom

ALGA

in občutili boste veselje do življenja in svežosti.

V lekarnah in drogerijah 1 steklenica 16 Din

1 pletilki, 2 sobaricam, 1 likarici, 2 kuharicam, 2 vajenkam za strojno pletenje.

○ Vreme v Ljubljani je bilo včeraj ves dan vedro, a dopoldne precej megleno. Popoldne pa je posijalo sonce. Temperatura 5,8° C, barometer 766,2. Tekom prejšnje noči je padlo dežja 5,5 mm.

○ Trgovine v nedeljo pred Božičem dne 22. t. m. smejo biti odprte od 8. do 13. ure. Na rojstni dan Njegovega Vel. kralja v torek dne 17. t. m. pa morajo biti vsi trgovski obrati brezpogojno zaprti. — Gremij trgovcev.

○ V požarjenju spomina pokojne gospe Marije Matkovič je darovala sa stolno Elizabetno konferenco ga. Julija Albert znesek 100 Din.

○ Javne govorilnice. Edina javna telefonska govorilnica, kjer lahko neovirano in — celo brez odškodnine — telefoniraš ob vsakem času, je še vedno ona v hotelu Union. Ob pričetku tega leta se je spominjamo velikih obljub, da se bodo v mestu, na raznih krajih mesta postavile na račun mestne občine javne avtomatske telefonske govorilnice. Sedaj, ob koncu leta ugotovimo, da iz tega ni bilo nič. Stvar je nujna, saj Ljubljana v prometnem oziru ne more biti vedno na stopnji kurije sedaj pripravljajo na mestni občini gradbeni program za prihodnje leto. Ali ne bi vmes postavili tudi zgradbo javnih govorilnic — toda tokrat zares!

○ Iz Trnovca in z Mirja. Trgovci, ki prodajajo galoše in škornje, naj se ne jeze preveč na ta apel, ampak goli strah pred prvim večjim dežjem ali snegom nas sili, da prosimo gospoda urednika, naj tudi nam odstopi malo prostora v listu. Saj ne zahtevamo asfaltiranih cest, niti granitnih hodnikov — samo malo več gramozna na naše steze (ulice jim ne moremo reči) bi prosili. Gospodje na mestnem stavbenem uradu bi se nas lahko vsaj enkrat na leto, pred hudo zimo spomnili. Pota okrog Kolesarje, da ne govorimo o onih, ki vodijo dalje, na »Gmajno«, so ob naimanjšem dežju eno samo veliko močvirje blata in luž. Kaj bo šele pozimi. Saj moraš že, če greš od ilirskega stebra pa do trnovske cerkve, prav previdno preskakovati luže, če hočeš, da nisi do pasu okropljen z blatom. Prosimo torej: malo več gramozna v Trnovu in na Mirje.

○ Utrinki iz sodne dvorane... Halo, tatovi koles v Ljubljani. Tu ukradeno kolo, tam ukradeno kolo, vsepovsod ukradena kolesa, nobena veža ni več varna, noben ključ več ne drži!... Tako so pred tedni zapisali časniki — potem je bil pa naenkrat konec. Oblasti so namreč končno zavohale pravega ptička, zaprle so ga v kaibico, — bil je znan kolesarski tat Tepina — in te dni je možak stal pred sodniki. Dobil je osem mesecev — nemara bo vsaj tačas mir in bodo kolesa varna pred tatovi. — Tudi Ivan Bartoli je znana osebnost v vilmislkem in tatinskem svetu. Bil je že 11krat kaznovan, šele 30 let je pa star. Samski delavec je, stalnega bivališča nima. Rojen je bil v Hrastniku, potepal se je pa vsepovsod po svetu. Komaj je bil zadnjikrat prišel iz ječe, kjer je presedel 18 svojih veselih in brezskrbnih mesecev, že jo je mahnil naravnost v Zagorje. In na podstrežje gostilničarja Korbarja. Tamkaj se je počutil kakor doma in ko je odšel, je šla z njim obleka in vse, kar je sploh moglo z njim. Odnesele je vsega blaga za 1563 Din. S plenom jo je odkuril v Ljubljano, spetoma je robo poprodal, denar za pravil in zapil — v Ljubljani so ga kaipak že prvi dan zgrabili organi javne varnosti. Ti gospodje ga namreč zelo dobro poznajo, ker je dobro zapisan in še naslikan na policiji. Imel je tudi prepovedan vstop v belo Ljubljano. Sodni senat deželne sodišča v Ljubljani je Bartolija obsodil na eno leto težke ječe. Kar je postov in trdih ležišč, je seveda povrh...

○ Resen ter vsega priporočila vreden akademik bi si v svojem težkem gnotnem položaju rad pomagal z instrukcijami iz realnih predmetov. Naslov v uredništvu.

○ Namoteno potenovko vsaki petek dobita pri F. R. Kovarju, Miklošičeva c. 32.

Maribor

K LETALSKI NESRECI V MARIBORU.

Od tukajšnjega Aerokluba smo prejeli v objavo: Z ozirom na najrazličnejše komentarje, ki so sledili smrti obeh žrtv letalske katastrofe, so je obrnil Mariborski Aero-klub do primarija gospoda dr. Černiča s prošnjo za kratko poročilo o vzrokih, ki so povzročili smrt dr. Sestana in pilota Müllerja. Poročilo se glasi:

○ O stanju ponesrečenih letalcev, sedaj že pokojnih dr. Sestana in pilota Müllerja sem obveščal aprili Vaš odbor. Vendar mislim, da ne bo odveč, ako naknadno še enkrat opozorim na par bistvenih dejstev.

Kakor znano, sta dobila oba letalca težke poškodbe na nogah; pilotu Müllerju sta gledala na obeh nogah oba gležnja iz rane, kost skočnica je bila razbita, kite in sklepne vezi raztrgane, rana sama polna nesnage. Istotako poškodbo je imel tudi dr. Sestana na levi nogi, kjer sta mu iz z nesnago pokrite rane gledala ne le oba gležnja marveč tudi gornja polovica raztrgane kosti skočnice. Razven tega sta imela oba odrgnine in podplutbe po vsem telesu, dr. Sestana pa razbite obe oči.

Po prevozu v bolnico takoj po nezgodi, sta oba odklonila predlagano jima amputacijo; pilot Müller obeh nog, dr. Sestana ene.

Torek dne 19. nov. se je vršil prvi konzilij z okulistom univerzitetnim profesorjem dr. Boterijem in z internistom univerz. prof. g. Radoničičem iz Zagreba. Dan na to je prišel na mojo prošnjo šef kirurške klinike v Zagrebu prof. Budisavljevič. Na konziliju z njim se je določilo, da se najprej poskusi pojavljajoče se zastupljanje krvi zajeziti s širokimi vrezi preko glečnej, izločenjem razbitih kosti in vložitvijo gumijevih cev; če to ne bi zadostovalo, se naj izvrši amputacija. Izvršilo se je eno kakor drugo — brez uspeha!

Ce naknadno kritično premetricno potek stvari, moramo reči: edina možnost na uspeh se zdi, da bi bila takojšnja amputacija obeh nog pri Müllerju in leve noge pri dr. Sestanu, kar sta oba odklonila. Pa če tudi bi bila dovolila, najbrž ne bi bilo uspeha. Prvič sta bila po nezgodi telesno in duševno tako onemogla (choe), da bi bila težko prenesla isti dan še amputacijo, drugič pa je analiza urina dokazala, da sta imela oba razmeroma mnogo sladkorja — znak, ki kaže po nezgodi na težke pretrese centralnega živčevja. Ta poškodba centralnega živčevja je odprnost njihovih mladnih organizmov zmanjšala tako, da operacije niso imele uspeha. In vendar so se operacije morale izvršiti, ker se ni smelo opustiti prav nič, kar je kazalo če tudi samo iskreno upanje, da se reši dvoje življenj.

V Mariboru, 3. dec. 1929.

Dr. Černič m. p.,

primarij kirurškega oddelka.

○ Podružnica Slovenčeve uprave v Mariboru cenjene trgovce in interese vpludno opozarja, da smejo nabirati oglase in noveletna voščila za našo podružnico samo oni akviziterji, kateri se bodo izkazali s posebno legitimacijo podružnice. Za vse druge tozadevne pogodbe ne moremo prevzeti odgovornosti.

○ V mariborskih kulturnih krogih se jako živahno razpravlja vprašanje ustanovitve centralne knjižnice, ki bi naj obsegala poleg študijske knjižnice tudi knjižnice posameznih srednješolskih zavodov tako, da bi znašalo skupno število 35.000 do 45.000 zvezkov. Knjižnica naj bi dobila svoje prostore v dvorcu bivše oblastne samouprave (dvorščino poslopje, dočim bi se naj dvorec sam prepustil muzeju ter pokrajinskemu arhivu). Prednost bi bila tudi v legi, ker se vsi zavodi nahajajo v bližini in bi bilo posluževanje priročno. V krogih mariborskih kulturnih delavcev je omenjeni načrt zbudil simpatičen odziv ter je tozadevna akcija že v teku.

○ Božični bazar, ki bo v nedeljo, dne 15. t. m., v veliki uniojski dvorani, bo odprt od 8 do 20. Prost vstop do 16, ko se prične čajanka s koncertom. Udeleženci se naprošajo, da si vsakdo kupi spomin, izdelek marljivih rok naše mladine ali pa da položi na oltar naše mladine velikodušen dar. Med darovi se nahajajo tudi starine in lepi rezbarski umotvorci. Cene predmetov od 1 Din naprej. Vstopnina za sedež s čajem 10 Din, stojišče 3 Din. Prodajala vstopnic v trgovinah Z. Brišnikove in Hofer.

○ Gradbeni utrpi. Gradbeno dovoljenje je dobil Karol Wessiak, gradnja centralne kurjave; uporabno dovoljenje pa so dobili: Josip Grabnar, gradnja pritlične stanovanjske hiše v dr. Rosinovi 19; Marko Samastur, gradnja pritlične stanovanjske hiše v Radvanjski 16; Mihael Oman, gradnja pritlične stanovanjske hiše ob Radvanjski 27; dr. Fr. Žgeč, gradnja enonadstropne stanovanjske hiše v Kosarjevi 37; Mihael Tinta, gradnja enonadstropne stanovanjske hiše v Viktor Parmovi 7; Josip Visočnik, gradnja pritlične stanovanjske hiše v Aljaževi 7; Franc Vidic, gradnja pritlične stanovanjske hiše v Aljaževi 5; Ivan Miglar, gradnja pritlične stanovanjske hiše v Primorski 9; Maks Kraker, gradnja pritlične stanovanjske hiše v dr. Rosinovi 21; Ubald Nassimbeni, gradnja gospodarskega poslopja v Vrtni 12 ter Jakob Vesnaver, gradnja prizidka.

○ Dvorec bivše oblastne samouprave — prazen. Včeraj se je prepeljala oprema, katere je bilo za sedem vagonov, v Ljubljano. Davi pa so odpovali uslužbenci, ki so prejeli dekret za Ljubljano. Šef bivšega oblastnega gradbenega urada inq. Fischer pride v Ljubljano, šef bivšega oddelka za visoke stavbe inq. Dolenc pa je imenovan v Celje. Kmetijsko-prosvetni oddelke ostane do prejema tozadevnega dekreta v Mariboru.

○ Provizorični hangar na tezenskem dirkališču se že gradi; prvotni načrt glede gradnje provizoričnega hangarja se je v toliko spremenil, da bo imelo v njem prostora 5—6 letal in ne troje, kakor je bilo prvotno zamišljeno.

○ Na zadnji seji mestnega sveta se je dovolilo izplačilo subvencije 70.000 Din za tukajšnje Narodno gledališče.

○ Iz tukajšnjih gosposarskih krogov. Kakor doznamo, namerava tukajšnja gostilničarska združba prevzeti pivovarno v Laškem ter tako omogočiti cenejši konzum piva. K soudeležbi so povabljeni tudi mariborski trgovci in drugi gosposarski krogi.

○ V okvirju tečaja za kuhanje s plinom se je vršilo v ponedeljek v obednici II. dekl. mešč. šole drugo predavanje ob mnogostevilni udeležbi mariborskih gospodinj. Tokrat se je pripravilo 1,5 kg plinčne pečenke na ameriški način brez masti, nadalje 2,5 l goveje juhe, dušen riž ter jabolčni kompot, za kar se je porabilo 1150 l plina, kar odgovarja ceni 3,45 Din. Tudi so se poučile gospodinje, kako je treba ravnati s plinskimi kuhinjskimi in drugimi aparati. Rad velikega zanimanja bo v ponedeljek še eno predavanje v obednici II. dekl. mešč. šole; na vrsti je z ozirom na bližajoče se božične praznike pečenje peciva. Istočasno razstava raznih plinskih kuhinjskih in drugih plinskih aparatov.

○ Božični prireditvi v nedeljo v dvorani Narodnega doma Krščanska ženska zveza. Na sporedu je med drugim tudi obdarovanje 150 revnih članic.

○ V ponočni uri sta se vračala Alojzij in Rozalija Obranc domov v Vogričevce. Na potu sta srečala neznanca, ki je na njih pozdrav odgovoril s tem, da se je zakadil proti Rozaliji O., jo zgrabil za vrat in treščil ob tla. Njenemu možu Alojziju pa, ki je hotel rešiti ženo iz neznančevih rok, pa je ponočni potep zasadi nožovo ostrino v desno roko. Neznanka je kakor bi trenil pobrala tema. Obrancu pa se je zastupila kri in se revež bori s smrtjo. Za ponočnim rokovanjem se vrše poizvedbe.

○ Uradne ure pri sodiščih v Mariboru. Počeniš s 15. decembrom t. l. se uvede pri tukašnjem okrožnem in okrajnem sodišču sledeče uradne ure: ob vseh delavnikih, izjemni sobote, od 8 do pol 13 ter od pol 16 do 18. Ob sobotah od 8 do 14; ob nedeljah in praznikih delajo samo dežurni uradniki od 9 do 11. Vložitve je odprto ob delavnikih, izjemni sobote, od 8 do 12 ter od pol 16 do pol 17; ob sobotah od 8 do 13; ob nedeljah in praznikih pa od 9 do 11.

○ Obilo prilike imajo Mariborčani, da spoznajo najzanimivejšo sodobno kulturno filma. Danes in jutri se se predvaja v uniojskem kinu znameniti japonski film »V senc Jošivares, ki presežeta s svojo izvirnostjo. Predstave ob 18.30 in 20.30.

○ Pobelili so se pohorski vrhovi v noči od torka na sredo; val mrzle sapa je udal tudi v mariborsko globel in povzročil, da je živo srebro zdrknilo pod ničlo. V mariborski globeli pa zaenkrat še zmanj prikaakuemo snežnih kominčev.

○ Otvoritev preurejenega hotela »Pri Črnem orlu« bo v soboto, dne 14. t. m. Z adaptacijo omenjenega poslopja je dobil Grajski trg zaokroženo lice, Maribor pa lepo stavbo.

Celje

○ »Arhitekt Plečnik doma in v tujini« — je naslov VIII. prosvetnemu večeru, ki se vrši v ponedeljek 16. t. m. ob 8 zvečer v telovadni dvorani Orlovskega doma. Arhitekt Plečnik, ki je Celje imelo srečo, da je dobilo v palači Ljudske posojilnice eno njegovih umetnin, je nam vsem po obširnosti svojega genija in po svoji umetniški smeri še tako malo poznan, da je pač vsa potreba podana, da se z njim podrobneje seznanimo. Stori bo to najpoglednejši med poklicnimi, g. konservator dr. Fr. Stele, ki bo za to priliko pokazal tudi nekaj lepih diapozitivov. Vstopnice se dobijo že sedaj v Prosvetnem tajništvu na Cankarjevi cesti 4.

○ Proste trafike. Prosti sta sledeči trafiki: V Radečah po umrli Katarini Podlesnik, čisti letni donos 900.16 Din. V Jagunci 32. 32, občina Radeče. Dosedanja trafikantinja Terezija Martinčič je odjavila z letnim čistim donosom 2320.24 Din. Vojni invalidi, ki se za te trafike zanimajo, naj to sporoče najkasneje do 31. decembra t. l. krajevne mu odboru Združenja vojni invalidov v Celju.

○ F. S. Finžgarjevo kmečko drama »Veriga« uprizorijo v nedeljo 15. t. m. popoldne v celjskem Narodnem domu Krekova družina. »Veriga« je ona najmočnejših iz slovenskega kmečkega življenja zajetih dram in veče gledavca od prvega do

Posojila Agrarne banke

Seja upravnega sveta — Izprememba pravil — Podaljšanje roka za drugi obrok

Belgrad, 10. dec. AA. Upravni odbor Privilegirane agrarne banke je imel svojo sejo 9. t. m. pod predsedništvom podpredsednika Radovića. Po referatu o tekočih poslih je odbor z zadovoljnostjo ugotovil, da je bil drugi obrok skoro ves že vplačan.

Drugi obrok znaša skupno 145 milijonov Din, a do včeraj je banka sprejela 133 milijonov 929 201 Din, pometakem manjka samo še kakih 10 milijonov. Ker že niso prispela poročila poverjenikov iz bolj oddaljenih krajev in mest glede vplačila drugega obroka, se upravičeno sklepa, da se bo ta razlika še zmanjšala. Sprejet je bil sklep, da se odgodi plačilni termin za tretji obrok bančnih delnic, ki poteče 15. t. m., do 15. januarja 1930.

Ker so se dozdaj podeljevala redno vsa hipotekarna posojila do 800.000 Din in manj, je sklenjeno, da se to v toliko spremeni, da se odobre hipotekarna posojila tudi preko te vsote. Dalje je bil sprejet sklep glede izpremenitve členov 46 in 47 pravilnika o posojilih v skladu s Privilegirane agrarne banke, ki se sedaj glasi:

1. Prošnji posojilec za menično posojilo po čl. 46 pravilnika ni treba prilagati menice, nego bo prošilec v redu podpisano menico poslal banki šele tedaj, ko bo podelitev posojila v načelu dovoljena.

2. Menična posojila bo banka od zdaj dovoljevala edino na istočasno intabulacijo meničnega dolga na nepremičnine, razen tega mora biti taksi prošnji priložen overovljen izpis iz zemljiške knjige, kakor tudi načrt zgradb, ki se zastavljajo. Na treba poslati situacijskega načrta zemljišč in tudi ne drugih listin navedenih v tretjem odstavku § 1. čl. 46, drugače pa bodo menična posojila odobrena tudi na zastavo premičnin, kakor to predvideva § 1. čl. 46.

3. Prošnjam za dolgoročna posojila po čl. 47

Borza

Dne 11. decembra 1929.

DFNAR

Devizni tečaji so se danes uvrstili. Promet pa je bil slab. Do zaključkov je prišlo v devizah Berlin, Curih in Praga, v katerih je intervenirala Narodna banka, in v devizi Trst, v kateri je bilo zaključeno privatno blago.

Ljubljana. (V odcep. zaklj. teč.) Amsterdam 2277 bl., Berlin 1349.25—1352.25 (1350.75), Bruselj 789.70 bl., Budimpešta 988.32 bl., Curih 1094.40 do 1097.40 1005.90, Dunaj 793.70 bl., London 275.37 bl., Newyork 56.27 bl., Pariz 222.08 bl., Praga 166.89 — 167.60 (167.20). Trst 294.10 — 296.10 (295.10).

Zagreb. Amsterdam 2274—2280, Berlin 1349.25 do 1352.25, Budimpešta 986.30 — 989.50, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 792—795, London 274.94 do 275.78, Newyork 56.17—56.37, Pariz 221.08 do 223.08, Praga 166.89—167.60, Trst 294.16—296.16.

Belgrad. Berlin 1349.25—1352.25, Budimpešta 986.72—989.72, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 792.20—795.20, London 274.97—275.77, Newyork 56.17—56.37, Pariz 221.08—223.08, Praga 166.89 do 167.60, Trst 294.12—296.12.

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 123.22, Budimpešta 90.15, Bukarest 3.077125, Dunaj 72.42, London 25.1275, Madrid 71.55, Newyork 51.50, Pariz 20.2625, Praga 15.2625, Sofija 3.72, Trst 26.9375, Varšava 37.775.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.605, valuta 12.565, v Londonu, Newyorku in v Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Vojna škoda 4 prompt 433 bl., ult. dec. 438 bl., Celjska pos. 170 den., Ljubi. kred. 124 den., Prastedion 905 den., Kred. zavod 170 den., Vevče 180 den., Stavba 50 den., Šešir 105 den., Kranj. ind. 304 zaklj., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 434.50 do 435 (434.50—435), kasa 434.50—435 (434—435), termini: 12. 435.50—436.50, 7% inv. pos. 85.25, agrari 52—52.50 (52). — Bančni pap.: Union 200 do 205, Poljo 16—17, Hrv. 50 den., Kred. 95—100, Jugo 81—83 (81—83), Lj. Kr. 123 den., Nar. 8160 den., Prasted. 905—910, Srpska 157 bl., Zem. 129 do 130 (129). — Ind. pap.: Guttman 160—180, Slavonia 190—200 (190), Slaveks 90—95, Danica 110—120, Drava 290—320, Sečera 372.50—380, Osj. ljev. 180 den., Brod. vag. 135—150 (135), Union 145 bl., Isis 19 den., Trbovlje 451—455, Vevče 182 den., Nar. šum. 47.50 bl., Piv. Sar. 170 do 190, Jad. plov. 545—580.

Belgrad. Narodna banka 8220, 7% inv. pos. 85—85.50, agrari 51—52, vojna škoda 436.50—437 (434.50).

Dunaj. Don. sav. jad. 85.75, Wiener Bankverein 21.60, Creditanstalt 51.70, Escomptes. 170, Zivno 104.75, Union 81.40, Mundus 163, Alpine 39.25, Trboveljska 55.60, Kranj. ind. 41.50, Leykam 6.45, Rima Murany 101.50.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 1 vagon klad in 1 vagon oglja. Tendence mlačna.

zadnjega prizora. Vstopnice se dobijo v Slomškovi tiskovni zadruzi.

○ Obratovanje v trgovinah na rojstni dan Nj. Vel. kralja. Srežki gremij trgovcev v Celju dobiva iz vrst članstva vprašanja, če ostanejo trgovine na rojstni dan Nj. Vel. kralja dne 17. decembra zaprte ali ne. V smislu čl. 29. navedbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih obratovalnic, ki jo je izdal svojetasni veliki župan mariborske oblasti dne 31. julija 1928 in ki je danes v veljavi, se obveščajo vsi člani, da mrajo ostati trgovine na rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra t. j. 17. decembra ves dan zaprte. Toliko v vednost in ravnanje. — Načelnstvo.

○ Znanstveno razpravo o aktualnem vprašanju za »kleveto« potrebne subjektivnega momenta, s posebnim pogledom na vrhovno judikaturino in z ozirom na določbe novega kazenskega zakonika, je spisal in založil višji sodni svetnik v pokoji in sedanjji kazenski zagovornik v Celju g. dr. Hinko Stepančič. Subskripcijska cena je 20 Din in se je prijaviti piscu samemu.

○ Huda bna starka je stara Magda. Z neko družino ima neki spor in že 31. oktobra t. l. so jo zaprli, ker je vrgla debel kamen skozi okno v stanovanje. V torek okoli 6 zvečer pa so jo zopet zaprli radi iste hudobnosti. Po Savinjskem nabrežju je prišla na vrt, kjer v pritličnem stanovanju stanovali njeni nasprotniki in vrgla skozi zaprto okno v sobo, kjer leži 81letni mrtevoudni mož, kamen, ki je razbil svedo dve šipi in padel tik po stoji bolnika. Ko so Magdo prijeli, je odločno izjavila, da vse to nič ne pomaga. Ko bo spet prosta, bo spet metala kamenje vanje, dokler se popolnoma ne maščuje. Kaj je staro ženo tako stransko razhudilo, nismo mogli izvedeti.

pravilnika ni treba prilagati zemljiškega načrta in načrta položaja, nego samo ostale priloge, ki so navedene v tem členu.

4. Gornje pojasnilo po točki 1 in 2, se ne nanaša na posojila, ki jih zahtevajo člani zemljoradniških združenj in ki jih prejemo preko svojih združenj. Zatem je bila vzeta na znanje spomenica, ki jo je Privilegirana agrarna banka poslala ministru poljedelstva o ureditvi agrarnih odnošajev v Južni Srbiji, to pa zato, da bi se mogli kmetovalci našega juga poslužiti kreditov Privilegirane agrarne banke.

Zatem je bilo prečitano poročilo o reviziji združenjskih organizacij ter so bila v zvezi s tem odobrena pravila združnega kredita. Doslej je bilo odobrenih 1086 hipotekarnih posojil. Banka bo sklepala o nadaljnjih 710 prošnjah za hipotekarna posojila in o 440 prošnjah za menična posojila.

Nemška finančna reforma je gotova stvar. Znižali se bodo neposredni davki kakor tudi realni davki, vsi skupaj stoma milijonske vsote. Zvišale pa se bodo trošarine na tobak in pivo. V glavnem pa namerava nemški finančni minister Hilferding predvsem znižati dohodnino in dosledno tudi ekizitentan minimum. V zvezi z dohodnino se zniža tudi davek na donos kapitala, rentni davek. Zaenkrat se bo dohodnina znižala za 200 milijonov mark in potem postopoma še za 800 milj. mark. Nadalje se zniža družinski davek, oddaja od vrednostnih papirjev, davek na borzni promet in pa obrtni davek. Industrijsko obdavčenje, ki izhaja iz Youngovega načrta, se bo odpravilo. Seveda bo treba za vsa ta znižanja zvišati druge davke, zvišala pa se bo podpora za brezposelne.

Žito

Dasi so se tečaj na škakli borzi nekoliko popravili, je pri nas tendenca mlačna. Cene sicer niso nazadovale, ker je bilo prav malo ponudbe, vendar tudi povpraševanja ni bilo veliko, radi česar je bil promet slab. Položaj je nadalje negotov in kupei se krijejo le v najnujnejši potrebi. Pšenica bačka velja 200 nakl. postaja, koruza času primerno suha z garancijo 115, umetno sušena 132.50 do 135. Ostali predmeti so neizpremenjeni.

Ljubljana. (Vse samo ponudbe. slov. post., plač 30 dni, dob. prompt.) Pšenica bač 79 kg 2% ml tar. 245—247.50, 73 kg 242.50—245, 77 kg 238.50—240.50, sr. 80 kg 2% ml tar. 242.50—245.50, 77 kg 235—237.50, slav. 77 kg 2% ml tar. 227.50—230, rž 72 kg 2% ml tar. 200—205, moka 0 g vag. bl. fko Ljubljana vag. bl., plačilo po prejemu 370—375, koruza bač nav. vozu 210—212.50, ml. tar. 205—207.50, umetno suš. nav. vozu 195—197.50, ml. tar. 192—195.50, času prim. suha kval. ga. 66-67 kg 205—207.50, 63—64 kg 190—195, oves bač 63/64 kg 193—197.50, ječme 275—300.

Zaključeno je bil 1 vagon koruze. Tendence za pšenico in rž trdna, za koruzo in oves stalna.

Novi Sad brez spremembe. Promet: 12 vagonov pšenice, 1 ovsu, 31 koruze, 7 moke.

Budimpešta. Tendence omahujoča. Pšenica marec 23.28—23.07, zaklj. 23.07—23.08, maj 24.05—23.84, zaklj. 23.84—23.85; rž marec 16.63—16.47, zaklj. 16.47—16.48; koruza maj 15.88—15.73, zaklj. 15.74—15.75, trzi koruza maj 15.27—15.18, zaklj. 15.20—15.23.

Zivina

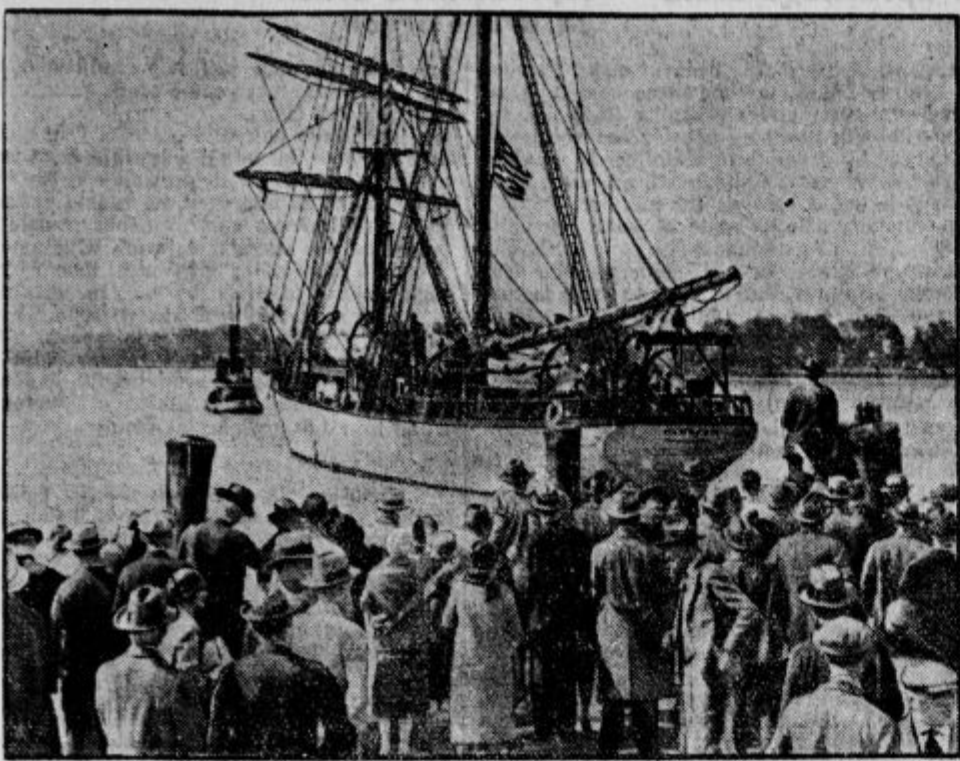
V Milanu je bilo ta teden prodano 204 jugoslovanskih telet po 6.80—7.10 za kg brez davka.

Mariborski sejum 10. decembra 1929. Pri-gnanih je bilo 81 konj, 15 bikov, 160 volov, 553 krav in 10 telet. Skupaj 759 glav. Cene so bile sledeče: debeli voli 9.25—9.50, poldebili voli 8.50 do 9, plemenski voli 8—8.25, bikji za klanje 7.25—9, glavne krave debele 7.50—8.50, plemenske krave 5—6, krave za klobasarije 4—4.75, molzne krave 7—9, breje krave 7—9, mlada živina 7—9.50, teleta 12 Din. Vse za kg žive teže. Prodanih je bilo 340 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 84 komadov, v Italijo 12 komadov. — Meso: cene: volovsko meso I., II., meso od bikov, krav in telic 12—20, teletje meso I., II. 20—25, svinjsko meso sveže 15—30.

Semena

Crna detelja, jako lepa z najmanj 97% čistote in 88% kaljivosti, plombrana po državnem zavodu 18.50 Din, lepa s 97% čistote itd. 15.50 Din. Glavne produkcijske države kot Poljska, Rusija, Nemčija in Češka imajo izvrsten pridelek. Nasprotno pa so imele vse južno le

Katastrofa ladie „Carnegie“

Ameriško ladjo »Carnegie«, last Carnegievega zavoda v Washingtonu je v pristanišču Apiji na otoku Samoa zadela silovita nesreča. Ladja je eksplodirala in zgorela, pri čemer je izgubil življenje šef ekspedicije kapitan I. P. Ault. Natančneje podrobnosti te strahovite katastrofe še niso znane. Iz kratkih brzojavk pa se da posneti, da so težko ranjeni tudi ostali učenjaki, člani te ekspedicije. Tudi vsi dragoceni instrumenti in dnevnik opazovanj so definitivno izgubljeni. Ladja »Carnegie« je bila zgrajena brez železa in je bila v tem oziru izjema med množičnimi ladjami, ki plovejo po svetu. Sidra, motorji, vijaki in sploh vsi kovinski deli so bili iz brona, medij, bakra in iz aluminija. Na palubi ladje sta se dvigala dva steklena stolpa in tudi vse ostale naprave na ladji so na prvi pogled pokazale, da je ladja zgrajena v posebne namene. Kakor že omenjeno, je bila ladja last Carnegievega zavoda v Washingtonu. Ta odlični znanstveni zavod, ki se ima zahvaliti za ustanovitev škotskemu milijarderju Andrewu Carnegieu, je dal zgraditi to leseno jadralnico kot ploveč laboratorij, čigar glavni namen je bil merjenje magnetizma na oceanih. Zato so se morali pri gradnji te ladje ozirati na to, da je bila uporaba jekla in železa skržena na minimum, ker sta ti dve kovini za magnetizem najbolj dovzetni. To pa radi tega, da so občutljivi aparati za merjenje zaznavali samo zemeljski magnetizem in da jih niso niti malo ovirale druge magnetične sile.

Ladja je dosedaj šestkrat objadrala svet in prevozila vsa morja med 8° severne in 66° južne širine. Prevozila je vsega skupaj nad 476.000 kilometrov in se je z vseh teh potovanj vrnila srečno. Pridobila si je neveljive zasluge za osiguranje morskega prometa, ker je učenjakom, ki so se vozili na nji, uspelo popraviti mnogo pogrškov na pomorskih zemljevidih in določiti pravi položaj kompasne igle, zlasti v Indijskem in Tihem Oceanu. Sedma vožnja, ki bi obsegala pot dolgo 477.000 kilometrov in je bila preračunana na tri leta, se je nedavno začela. Program vožnje je bil zelo bogat. Nameravali niso samo meriti magnetizem, ampak posebno pažnjo so mislili posvetiti oceanografskim opazovanjem, dalje določiti temperature in vsebine soli v morju v globini 6000 metrov ter točnemu raziskovanju rastlinstva in živalstva v morju. Razen tega bi se morali učenjaki baviti z raziskovanjem zračne elektrike, s širjenjem radio-valov in s sličnimi problemi. Poleg tega so se nadejali, da bodo mogli s stalnim merjenjem solnčnega in radioaktivnega izžarevanja dobiti važne podatke o spremenljivosti teh virov energije.

R. Byrd (X) ki je nedavno kot prvi preletel južni tečaj, pred svojim letalom

Ladja »Carnegie« je imela 568 ton; na njej je potovalo 7 učenjakov in 17 moških posadke. Na to poslednjo pot je odšla ladja v maju 1928 in je šla preko Plymoutha, Hamburga, Islanda, Barbadosa in Panamskega kanala do osamljenih otokov v Tihem Oceanu, kjer je lansko leto silno trpela od težkih viharjev in je pri tem izgubila eno sidro. Potem je odplula ladja na čilsko obalo. Na poti tja so opazili dvig morskega dna. Preko Samoe in Iokahame je plula v San Francisco, kjer so dne 29. avgusta t. l. slavnostno proslavili 25 letni jubilej ladje. Sedaj pa leže ostanki ladje na dnu luke Apija, ki je s tem postala pravi grob za ladje, ker je tam že leta 1898. strahovit vihar potopil tri nemške in eno ameriško vojno ladjo. Izguba ladje »Carnegie« je težak udarec za Carnegiejev zavod in sploh za vso znanost. Posebno vlada v znanstvenih krogih žalost radi smrti kapitana Aulta, ki je bil izredno spreten vodja ladje in odličen znanstvenik.

Letalo v misijonski službi na skrajnem severu

Škof Breynat, apostolski vikar v severozapadni Kanadi, eden najstarejših misijonskih veteranov na skrajnem severu, se je z letalom vrnil v Fort Smith, potem ko so se dva meseca bali za njegovo življenje. V Coppermine River, 1300 milj od Forta Smitha, se je vsedel na eno izmed 12 letal, ki so iskala dva pogrešana pilota. Z enim od pogrešanih se je stari škof dva meseca prej v letalu vrnil v Fort Smith. Škof Breynat je julija meseca odpotoval iz Forta Smitha, da obišče misijone ob reki Mackenzie in ob pristanišču Lettue. Ustanovil je nato 2300 milj severovzhodno od Edmontona v Coppermine River novo misijonsko postajo. Pričakovane letala, ki bi ga moralo odnesti nazaj, pa ni bilo od nikoder. Dve drugi letali, ki sta tam pristali, ga nista hoteli vzeti s seboj. Bil je že pripravljen, da bo v sneženi puščavi prezimil. Ko o škofu ni bilo nobene vesti in se je čulo, da sta se izgubili dve letali, katerih eno bi moralo prinesiti nazaj škofa, so bili zelo v skrbeh za njegovo usodo. Eno izmed letal, ki so iskala izgubljeni letali, je vzel škof s seboj. Enajst ur kasneje je bil škof že v svoji stolici. Škof Breynat je navdušen prijatelj letala. Aprila meseca je z letalom opravil vizitacijsko potovanje na severu. Ob tej priliki je posamezne razdalje preletel v eni uri, med tem ko je prej s sanmi, v katere so bili vpreženi psi, rabil za tako razdaljo 5 do 6 dni.

Alarm v brzovlaku

Ameriški listi poročajo, kako so zločinci na prav ameriški način oropali brzovlak, ki vozi iz Chicaga proti jugozapadu. — Bilo je že pozno zvečer. Vlak je pasiral postajo Bloomington. Sprevedniki so pripravljali postelje. Telefonist Parker je sedel pri telefonu in zdehal. Naenkrat se posveti rdeča luč. »Halo,« zakliče Parker, »tu brzovlak številka 204.« — »Tu obratni urad Chicago,« se je glasil odgovor. »Pazite dobro, kaj bom povedal.« Parker je pazljivo poslušal. Postal je bled. Nato je skočil s stola k zasilni zavori in potegnil. Zavore so zaškripale. Parker je padel proti steni. Kovčki po oddelkih so zaropotali — vlak se je ustavil. Parker je hitel na hodnik.

»Kaj je?« je zakričal vlakovodja.

»Telefonsko poročilo iz obratnega urada,« je jecljal Parker. »Policija je ugotovila, da se v naših vagonih nahaja peklenski stroj. Eksploziralo bo ob 10. Čez tri minute bo 10.«

»In zato ste —,« je zgrbančil vlakovodja čelo.

»Zato sem potegnil za zasilno zavoro,« je pritrdil Parker. »Bil je že skrajni čas.«

Vlakovodja je pomislil. »Vsi potniki morajo izstopiti,« je dejal nato. — »Ne,« je odvrnil Parker, »obratni urad je naročil, naj lokomotiva zapelje prtljažni voz 1000 metrov naprej in ga tam pusti. Lokomotiva sama naj pelje še 500 metrov dalje. Če bo prtljažni voz tu ostal, je izjavil uradnik, se bodo vsi vagoni vneli.«

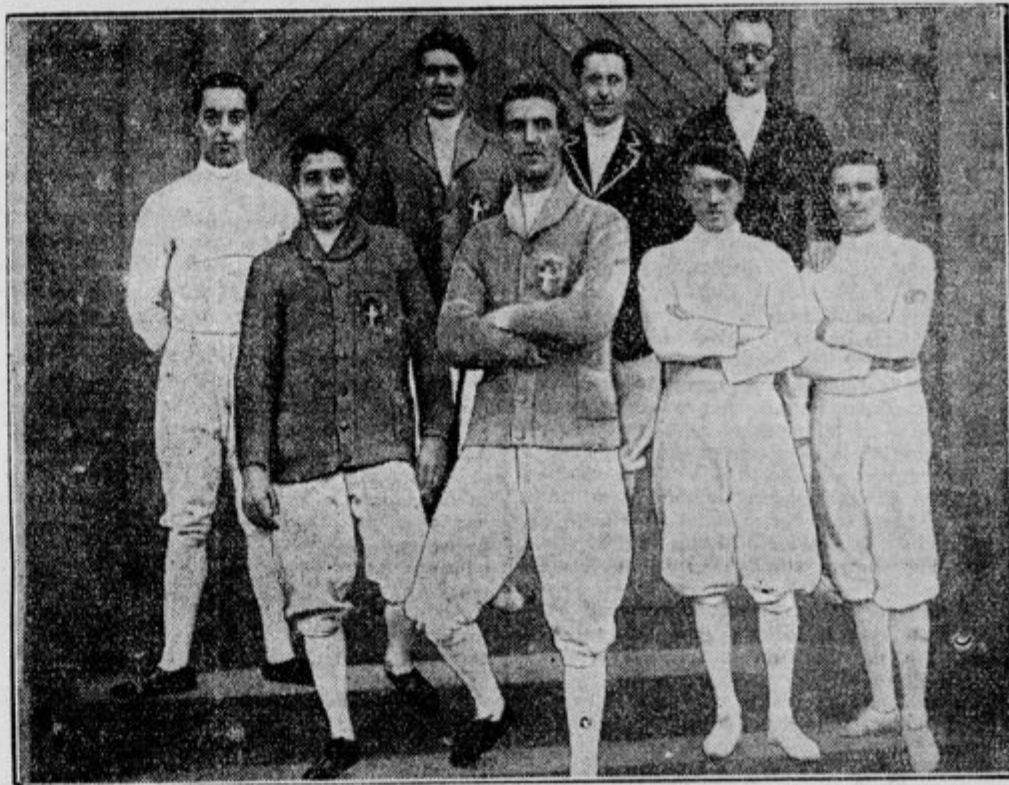
»Dobro,« je dejal vlakovodja in odhitel, da da potrebno povelje. Minuto kasneje je brzela lokomotiva s prtljažnim vozom naprej. Po dveh nadaljnjih minutah je stal prtljažni voz sam na progi. Radi teme ga ni mogel nihče

Prva viadna komisarka v Avstriji dr. Oda Negbauer

Ženin in nevesta - 150 let

Italijanski časopisi poročajo o veselem dogodku v Cassinu. Meščani tega mesta so se srčno zabavali ob priliki poroke 86 letnega Luigia Valentea z Marijo Roso Lio. Nevesta je stara 64 let, tako da šteje poročni par skupaj 150 let. Oba starca sta se podala k poroki v lepo pisanem oblačilu na vozu, v katerega je bil vprežen osel. 86 letni ženin je sam poganjal osla. Za vozom je šel dolg spreved radovednežev, ki so kričali, zbijali šale in se smejali. Vsi uradniki so zapustili svoje urade in hiteli na občino, da v uradu za sle-

Mednarodni borilni turnir se je vršil od 5. do 8. decembra v Offenbachu. Sodelovalo je 11 narodov. Najbolj so se obnesli Italijani. Na sliki vidimo zbrane najboljše borilce z rapirjem. Prednja vrsta od leve: Marzi, Italija (3), Gaudini, Italija (izločen, ker je bil ranjen), Turio, Italija (2), Berthold, Nemčija (5). V drugi vrsti od leve: Heim, Nemčija (7), Pignotti, Italija (zmagovalec), Dr. Ettinger, Avstrija (4), Thomson, Nemčija (6).

videti. Potniki so odpirali okna in izpraševali. Železniški uslužbeni so molčali in čakali.

Minula je deseta ura, pet minut čez. Nobene eksplozije. »Moramo čakati,« je dejal vlakovodja, ura v peklenskem stroju morebiti ni prav. Parker je prikimal in odšel v telefonsko celico. Tu se je zopet zasvetila rdeča luč. »Halo, tu brzovlak 204.« — »Tu obratni urad Chicago. Kaj se je zgodilo? Signalna postaja še ni javila vlaka.« — »Kaj se je zgodilo?« vpraša Parker nazaj, »saj vendar veste — peklenski stroj — — —«

Pet minut je Parker govoril z obratnim uradom. Nato je vstal in šel k vlakovodji. »Mistifikacija,« je šepetal. »Vse ni nič res. Nikdo si je zgodbo o peklenskem stroju izmislil. Obratni urad ne ve ničesar. Tudi policija ne.«

Vlakovodja je krepko zaklel. Malo nato je privozila lokomotiva s prtljažnim vanogom nazaj. Vagone so sklopili, zavore so odnehale, vlak je peljal naprej. »Vse v redu?« vpraša vlakovodja, ko je stopil v prtljažni voz. — »Vagon je v popolnem redu,« je dejal prtljažni uradnik. »Samo visokozavarovanih kovčkov in vreč z vrednostnimi pismi ni več tu.«

Uniformirani poslanci

V madjarski poslanski zbornici so pred kratkim razpravljali o vojaškem kazenskem zakonu. Opozicija je ostro nastopila proti zakonu, ker daje častnikom predprave, ki niso v soglasju z demokratičnim razvojem države. Vojni minister Gömbes je zagovarjal zakon in poudarjal, da je uniforma »viden izraz državne suverenitete«. Ko je nato voditelj demokratične stranke odvrnil, da parlament gotovo ni samo izraz, marveč nosilec državne suverenitete, je minister dejal, da nima nič proti temu, če dobe tudi člani parlamenta uniforme, da bodo na ta način dvignili svoj ugled. V čast madjarskega parlamenta bodi povedano, da je po tej izjavi buren smeh pokopal predlog gospoda ministra. Škoda. Uniforma za poslance. Vsaka stranka drugačno. In če se izmenja vlada, ne bo poslanec izmenjal samo svojega sedeža, marveč tudi svojo uniformo.

Kipar Aleno Dossena, čigar kipe v starem slogu so razni sleparji prodajali kot starine, o katerih so se mnogi odlični učenjaki izrazili, da so pristne

Češka religiozno usmerjena umetnosti

Tretje leto že izhaja v Pragi ob Jar. Durycho-
vem »Akordu« najizrazitejša revija tako zvané
religiozne umetnosti: Tvar, mesečnik pro umění
a kritiku, ki ji je urednik znani teoretik te du-
hovne usmerjenosti dr. Bedřich Fučík (Praha-
Nusle, Jaromirova 14-11). — Prav ta čas, ko vzni-
kajo in izginejo na Češkem časopisi teh ali onih
literarnih tendenc kakor gliste po deževju, velja
vendarle omeniti tvornost tega književnega časopis-
ja, ki nam prikazuje ne le hotenja češkega sveta,
temveč nas seznanja še z pomembnejšimi glasniki
tujih literatur.

Med idejnimi poborniki religiozno nastrojene
literature je med Čehi poleg Jaroslava Durycha
močno izraziti usvarjavec po prepričanju te duhov-
nosti nedvomno: Jakub Deml, ki se je zlasti odkril
v svoji novejši knjigi proze: Můj otec, ko se je
prikazal kot človek in pesnik, skoz in skoz prežet
z živim krščanstvom. Tu ga omenjam, ker kaže, da
je baš on osrednji tvorec in oblikovalec »Tvara«.
Deml je bil velik prijatelj rajnega velikega Oto-
kara Březine. K podobi Březinovega duhovnega
obličja je prispeval eno potezo v svoji smrtnici
Ot. Březini: »Lani, nekoč v juliju, sem čital Březini
iz nekakega časnika, da zgrade tam in tam na Slova-
škem toliko in toliko novih šol. Čakal sem, kako se
bo tega mojster vznesel, ali on se je razljutil in

rekel: »Ljudstvo ne potrebuje šol, ljudstvo potre-
buje Boga!« (Březina je bil, kakor znano, ljudsko-
šolski učitelj).

Izmed čeških imen srečamo v »Tvaru« še Jana
Čepa, ki razodeva izredno plaščenost v svojih pri-
povednih spisih in pa izjasnjeno gledanje v refera-
tih o novih publikacijah; med pesniki pa imena:
Vítězslav Nezval, Vilém Závada, František Halas.
Močno interesiranost za sodobno poljsko književnost
opazimo v poslednjih zvezkih Stanislav Brzozowski
prinaša obsežno študijo o Poljaku Janu Kaspro-
wiczu, katerega delo primerja delom sv. Franči-
ška Asiškega, Pascale in Kirkegaarda, ter o Leo-
poldu Staffu, najznačilnejšem religioznim pesni-
kom mlade Poljske, ki ga označuje kot enega izmed
redkih evropskih duhov. Znanega poljskega reli-
gioznega pisatelja Emila Zegadłowicza je v 7-8.
številki predstavil Otto F. Babler s prevodom glo-
bokega odlomka; Senca nad valovi iz njegove knji-
ge: Življenje Nikolaja Srebrnopisanega. — Tu naj
tudi omenim, da je O. F. Babler v 2-8. številki
letosnjega »Tvara« publiciral prevod odlomka iz
četrtga dejanja Otona Zupaničiča: Veronike De-
seniške. Kakor kaže, se O. F. Babler zelo ukvarja
s prevajanjem zlasti iz slovanskih literatur, zato je
tudi upanje, da bo našel še besedo, ki bo pred-
stavila obilje sodobne slovenske književnosti če-
škemu svetu. Vlad. Zoržut.

Handel Mazzetti: Frau Maria

(Roman iz časa Avgusta močnega. München: Kösel
et Pustet, 1929. I. del: Das Spiel von den zehn
Jungfrauen, 570 strani, 10 M.)

Dočim Sigrid Unset predstavlja med katoli-
škimi pisatelji sveta moderno v vsej držnosti pro-
blemov in tihih skrivnostih karakterov, je znana Erika
Handel-Mazzetti ostala slejkoprej mošterica roma-
na bolj umjerne lepote, pa morda z enako silo
pripravevanja. Dočim nimamo med nami Unsetovi
kongenitalnega tvorca, pa Handel-Mazzetti je v
marsičem zelo nalikuje Pregelj; zlasti po veliki eru-
diciji in masi skrbno našudiranega kulturnohisto-
ričnega detajla, ki časih povzema kar pokriva kakor
ovijače stavbo. »Frau Maria« je zgodovinski roman
iz 17. in 18. stoletja, ki kakor široka freska v ogrom-
nem okviru slika naznanj slajni, v svojem bistvu
pa zlagani, neprištni svet baročnega dvorskega in
knežjega življenja. To je okolje, v katero je postavl-
jena mlada protestantka iz plemiškega štifa v
Quedlinburgu, gospa Marija, ki je v svoji nežni le-
poti, otroški čistosti in po bistvu katoliški nabo-
žnosti posebnost Handel-Mazzetti jeve, v čemer je
gotovo nedosegljiva. Roman je orjaško delo tolike
erudicije, da je je skoro preveč; celo v kopiranju
takratnega jezika skuša podobno ko Pregelj v »Bo-
govcu« zajeti duha časa in ritem dogajanja.

Sv. Václav v filmu

Čehi izdelujejo svoj prvi milijonski velofilm:
»Sv. Václav«. Režijo vodi dr. Jan Kolar, fotofon-
nično delo nadzira W. Wich in Karol Kopřiva.
Najzanimivejša scena iz tega filma bo brez-
dvomno bo v Češkem lesu med germanskim voj-
vodom Arnulfom in češkim knezom Václavom, ki
je po srečnem slučaju zajel Arnulfovega nečaka
Gera in s tem deželi priboril neodvisnost in svo-
bodo.

Ta bo se snema v divjem pragozdu med kra-
jema Winterberg in Kušvanda tik ob bavarski meji
in je zanimiv prav zaradi tega, ker je to morda
edini pragozd v osrčju Evrope.

Desetletja in desetletja ne prestopi človeška
noga mahovitih tal in ne zre človeško oko razpadli
in prepereli orjakov, ki jih je starost ali vihar
vrzel na zemljo, da sedaj radovednemu obiskovalcu
zapirajo pot. Tu opazi tudi najvišje drevo v Ev-
ropi, orjaško smreko, ki se 62 m visoko dviga proti
nebu, sveža in zdrava prav do visokega vrha, ki se
ozira na več kot štiri stoletja nazaj.

Mir in gluha tišina vladata v teh divjih, člo-
veku skoraj nedostopnih krajih.

In vendar ga danes obživljajo ljudje. Če dobro
pogledaš, vidiš tam ob padlem drevesnem orjaku,
čigar deblo se nekako dva metra dviga iz močvir-
natih tal, čudne postave v rdečih spodnjih oblekah,
s platenimi sukunji. Njih obrazi so divji, lasje
razkuštrani, brade razruse. V močnih desnicah
vihat težka kladiva ali gorjače, nategajo loka in
mečejo osira kopia. Divji boju klic pretrga gozdno
tihoto. In že opazimo tudi sovražnika; mogočne
poslave v modrih dokolenkah, ki se bližajo v znatni
premoči. Vname se srditi boj moža proti možu. Kot
divje zveri se vržejo možje drug na drugega. Pu-
ščice in kopia švigajo skozi zrak, najdejo svojo
žrtev ali se tresče se zapliče kjerkoli v preperelo
dekle ali v blatno zemljo. Težko padajo kladiva na
železne čelade, njih udarci odjekajo, kot daljni
grom. Možje padajo, se pogrezajo v močvirje, se
zvižajo ranjeni v bolečinah in umirajo v smrtnih
mukah. Modri prodirajo stalno čez trupla padlih
in ranjenih in že padajo zadnji junaki. Modri osta-
nejo brezdvomno zmagovalci. Tu glej, kar naenkrat
pridriži nova četa rdečih, ki jih očividno vodi odli-
čen junak, morda celo sam knez. S prezirom smrti
se mala četa junakov vrže na številnega sovražnika,
a premoč je prevelika, vojskovodja omahne ranjen
in okrog padlega kneza se vname obupen boj.

Tedaj pretrga ozračje oster žvižg in očarujoča
slika izgine. Pa spet začari bleščeta luč in boj se
prične znova.

Deset orjaških svetlobometalcev razsvetljuje
ravnokar omenjene boje prizore, med njimi štirje
develtonski orjaški reflektorji na ogromnih avto-
mobilih. Kakšnega truda je stalo spraviti te težke
stroje po ozkih, močvirnatih gozdnih poteh v skoro
nedostopen pragozd. Koliko poštovanosti je stalo
obleči vsak dan na stotine komparov, jih šminkati
in oborožiti.

Pa Čehi se niso strašili nobenega truda, no-
bene žrtve, nobenih stroškov, samo da morejo po-
kazati svetu svojega narodnega junaka v filmu.

In mi, ko to beremo, pa se spominimo, da ima-
mo tudi slavne narodne junake, ki bi jih enako
radi kot Čehi videli v filmu, pa postanejo žalostni
ob zavesti, da smo tako majhni in tako revni.

»Blazneš na odru« v »Ljubljanskem dvo-
ru« je film po motivih Al. Dumas-jevega igrokaza.
Neki igralec je zaradi žene, ki se brezsrčno igra
z njim, tako globoko užaljen v svojem čustvovanju,
da postane iz sovražila do ženske brezvesten Don
Juan. Čista ljubezna iluzijskoednostne žene mu vero
v ženstvo spet vrne. — Snov je malo originalna,
motivacija, zlasti ob koncu dejanja neverljiva, vse
dejanje diši po močno sentimentalni romanliki.
Agnes Esterhazy je lepa, elegantna in prazna, kot
vloga zahteva. Daisy d'Or malo preveč solzava,
drugače očarujoča v svoji čisti ljubezni. Gustav
Diesel ima močne momente in je prav simpatičen
igralec. Režiji in fotografiji gre prirozanje.

Zagrebski drobiž

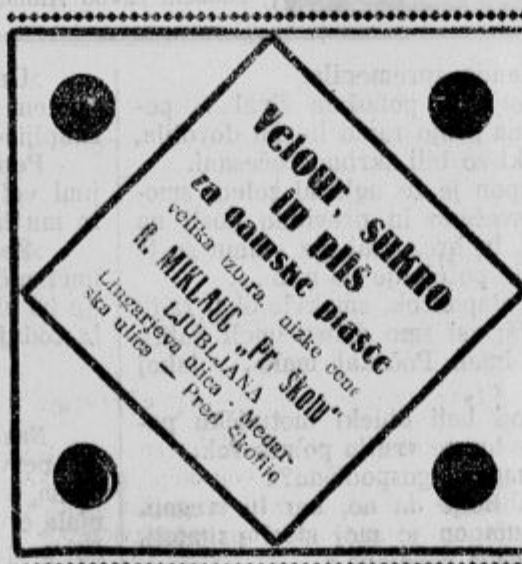
Naša Matica Hrvatska je izdala svoje redne
letosnje publikacije. Mesto dosedanjih nevezanih
je letos vse knjige opremila z okusno platneno ve-
zavo. Med temi knjigami so: Zenske narodne pe-
smi v redakciji g. dr. Nikole Andrića, VII. knjiga.
— Jagoda Truhelka: Bogorodnične freske, pripo-
vedke in legende. — Ks. Gjalški: Pod starini kro-
vi, zapiski in odlomki iz hrvatskega plemenitaškega
sveta. — Dr. Fran Bubenović: Rdeča Hrvatska in
Dubrovnik. — Kolo, književno-znanstveni zbornik,
X. knjiga. — O teh knjigah, ki so vsebinsko in
tehnično prvostalne, bomo naknadno spregovorili.

G. Lj. St. Kosier je izdal zgodovino židov-
stva v naših krajih (Zgodovina židov v Jugosla-
viji, v založbi knjižnice »Bankarstva«). Pisce oba-
ta v uvodu, da bo v miru 1930 izšla njegova ve-
lika knjiga »Židje v Jugoslaviji in Bolgariji«. Do
tedaj pa naj bi zamašila vrzel ta knjižica, napisana
v nemogoči ekavščini. Evo, dve vrstici iz uvoda:
»Sploh je dolžnost balkanskih Slovanov in vlad
kraljevin Jugoslavije in Bolgarske, da nudijo pol-
no moralno podporo pokreta cionizma kot nosilca
velike ideje za osvojenje in združenje Židov«.

Društvo sv. Jeronima je v žell, da da Hrvat-
ski publiki zbrana dela poljskega pisatelja Sien-
kiewicza, izdala njegovo tretje delo »Križarije«. Pre-
vod je dober, oprema okusna. Cena v platno vezani
knjigi z osemsto stranimi 80 Din.

*

Božji spevi, pesmi cerkvenega leta za mešani
zbor, uredil Vinko Vodopivec. Gorica 1929. Izdala
in založila Goriška Mohorjeva družba. Nahajala Ka-
toliška tiskarstva v Gorici. — To je zopet ena pesma-
rica, ki smo je lahko veseli. In tudi to moramo
poudariti, da kaže to delo velik pogum, ko se vsi
založniki tako strahno branijo glasbenih edicij. Ze-
vnanost knjige je kljub preprostosti, saj je nane-
njena skromnim razmeram, vendar prav okusna in
čedna. Ta zbirka je prvi zvezek tridelne pesmarice,
ki naj bi obsegala po namenu založnice: 1. pesmi
cerkvenega leta, 2. mašne, obhajilne in blagoslovne
ter 3. Marijine pesmi. Urednik pravi v uvodu:
»Zbirka je urejena predvsem za naše razmere in
upošteva zmožnosti naših zborov in organizisov. Zato
obsega večinoma lažje melodične skladbe, ki so na-
šim zborom dostopne. V njej smo objavili večinoma
izvirne pesmi. Izmed 92 priobčenih skladb je 83
popolnoma novih, 7 na novo harmoniziranih in 2
ponatisnjeni. Lahko rečemo, da sme biti urednik
na to zbirko ponosen in z njim vred tudi založnica.
Sodelovali so s prispevki slednji skladatelji: Bratruž
Lojze, Doktorič David, Dolinar dr. Anton, Hochreit-
ter Emil, Jobst Anton, Klemenec dr. Franc, Klemen-
čič Josip, Komel Emil, Labarnar Ivan, Leban Albert,
Mav Alojzij, Premrl Stanko, Šček Breda, Tome Ma-
tija, Vodopivec Vinko in Zeleznikar Martin. V njo
se sprejete nekatere pesmi tudi od starejših ska-
datelev, ki so Levčič Josip, Traven Janez in Ne-
mec Gruber Franc. Pred vsakim oddelkom je lep
uvod v dotični čas cerkvenega leta od Filipa Ter-
čelja in lepa izvirna Goriškova vinjeta. Skladbe so
klasičirane, pisava (Romana Pahorja) lepa in jasna.
Zelim, da urednikom, naj bi bile te svete pesmi
sprejete z isto ljubeznijo, kot so bile zbrane in pri-
rejene. Naročila naj se naslovijo: Goriška Moho-
jeva družba, Gorizia, Via Orzoni 36, Italia.

Ali Vam je znano

da že skozi 20 let prodaja

tvrdka I. N. Šoštarčič

v Mariboru, Aleksandrova c. 15

načelje ANGLEŠKO in ČESKO SUKNO za
plašče in obleke, volneno blago, batist, šifon,
flancl, izgotovljene obleke in perilo, posteljne
odeje, perje in puh, zastore, preproge i. t. d.
Cene nizke, postrežba strogo solidna — En po-
izkus zadostuje, in postanete naš stalen odnemalec.

Radio

PROGRAM RADIO-LJUBLJANA

Četrtek, 12. decembra: 12.30 Reproducirana
glasba, 13.00 Časovna napoved, borza, repro-
ducirana glasba, 13.30 Iz današnjih dnevnikov,
17.30 Koncert radio orkestra, 18.00 Moderni
aparati za priključek na električni tok, preda-
va ing. N. Eliz, 18.30 Portreti iz svetovne lite-
rature, p. dr. Roman Tominec (Dante), 19.00 Sr-
bohrvaščina, poučje g. dr. Rupel, 19.30 Teden-
ski pregled domačih in tujih dogodkov, 20.00
Melodramski večer Gusti Danilove in Marija
Kogoj, 21. Maudrov luda trio (gostovanje treh
čeških umetnikov na dudu), 22.00 Časovna na-
poved in poročila; radio orkester.

Petek, 13. decembra: 12.30 Reproducirana
glasba, 13.30 Iz današnjih dnevnikov, 17.30 Kon-
cert radio orkestra, 18.30 Naše zadržišstvo, dr.
Valencič, 19. Gospodinjska ura, 19.30 Italijan-
ščina, pouč. dr. Leben, 20. Delavska ura; Pre-
lovce; Slava delu, poje moški zbor »Slavica«;
F. Uratnik: Delavstvo in prosveta; Seliskar;
Rudnik; Sedmorjenčki, recitira g. Skuk; Pre-
nos obratovanja strojev iz tovarne »Saturnus«.
21. Koncert radio orkestra, 22. Časovna napoved
in poročila.

IDEAL radio slušala BARIJEVE cevi TUNGSRAM

Drugi programi:

Petek, 13. decembra.

Belgrad: 20. Prenos »Faust« iz belg. opere
— 21.30 Dnevne vesti in čas. — Varšava: 17.45
Pevski koncert — 19.25 Reproducirana glasba
20.15 Simfonični koncert varšavske filharmonije.
— Budapest: 12.05 Pevski koncert — 17.30
Koncert ciganskega orkestra — 20.10 Radio
drama — 22.20 Koncert ciganskega orkestra. —
Dunaj: 16.15 Glasbena akademija — 17.45 Če-
škoslovaška narodna pesem — 20.30 »Helm-
berger«, glasbene reminiscence. — Milano: 13.30
Koncert radio orkestra — 16.30 Mladinska ura
— 17. Koncert kvinteta — 20.30 Veliki simfo-
nični koncert — 23.15 Zabavna glasba. — Praha:
18.30 J. B. Foersterja: »Eva«, opera — Langen-
berg: 15. Mladinska ura — 17.30 Popoldanski
koncert — 20. Večerni koncert, nato plesna
glasba. — Rim: 13.15 Koncert radio kvinteta —
17.30 Popoldanski koncert — 21.02 Mascagnije-
va opereta »Sic«. — Berlin: 20 »Bajazzo«, opera,
nato »Kraljeva bajka« — 22.30 Večerna zabava.
— Katowice: 16.20 Reproducirana glasba —
17.45 Popoldanski koncert — 19.05 Literarna
ura — 20.15 Simfonični koncert varšavske fil-
harmonije — 23. Literarna ura. — Toulouse: 18
Plesna glasba — 19. Zabavna glasba — 20.15
Večerni koncert. — Stuttgart: 16. Popoldanski
koncert — 19.30 Violinolo — 20.15 »Dežela za
hrbtom« komorna igra — 21.15 Ljudski večer
slovenske glasbe — 22.45 Zabavni koncert. —
Torino: 20.30 Veliki simfonični koncert, nato
zabavna glasba. — M. Ostrava: 11.30 Repro-
ducirana glasba — 12. Opoldanski koncert — 16.30
Ljudska glasba — 17.30 Klavirski koncert —
18.30 Prenos opere iz Prage — 22.15 Zabavna
glasba.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20.

Četrtek, 12. decembra: NAŠ GOSPOD ZUPNIK.
Red E.

Petek, 13. decembra: Zaprt.

Sobota, 14. decembra: DON CARLOS. Premijera.
Izven.

Opera:

Začetek ob pol 20.

Četrtek, 12. decembra: Zaprt.

Petek, 13. decembra: GORENJSKI SLAVCEK.
Red B.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 12. decembra ob 20: KROG S KREDO.
Ab. A.

Petek, 13. decembra ob 17: POHUJSANJE V
DOLINI ŠENTFLORJANSKI. Dijaška pred-
stava. Dijaške cene.

Sobota, 14. dec. ob 20: VELIKA ABECEDA. —
Kuponi.

Nedelja, 15. dec. ob 15: ZUPAN STILMONDSKI. —
Kmečka predstava. Globoko znižane cene. —
Ob 20: WORMSKI OROZAR. Znižane cene. —
Kuponi.

Veliko izdaro

Božičnih daril

audi po zmernih cenah na drobno in na debelo
staroznana slaščičarna

Ljubljana I. NOVOTNY, Gosposvetska 2

ter se priporoča za obilen posej

Otvoritveno naznanilo

Važno za vsakega, ki potuje
v Beograd.

Naznanjava, da sva odprla novo restav-
racijo v Beogradu, Sremska ul. 3, pod imenom

Restavracija „Križner“

prej restavracija pri »Starem Triglavu«.

Potrudila se bova, vsem cenjenim go-
stom najboljše postreči z dobro domačo ku-
hinjo in najboljšimi vini ter vedno svežim
pivom.

Za obilen obisk se priporoča z vele-
spoštovanjem

I. Križner in M. Juvan.

Mnogi se še niso prepričali

da preizkušena zdravilna specialiteta — čistilo
Figol — urejuje prebavo in vrača zdravje.

Poizkusite torej Figol in tudi Vi se boste
prepričali o uspešnem delovanju Figola, ker bo
uredil Vašo prebavo in bodo izginile vaše bolezni.

Figol proizvaja in ga z navodilom o uporabi
pošila po povzetju lekarna dr. Semelič, Du-
brovnik 2/44.

Originalni zabojček s 3 steklenicami stane z
zavojino in poštino vred 105 Din, 8 steklenic
245 Din, 1 steklenica pa 40 Din.

Vsak dan prihajajo zahvale o izrednem delo-
vanju Figola.

Javna zahvala

G. dr. Semeliču, lekarnarju — Dubrovnik 2/44
(Dalmacija).

Več let sem trpel zaradi bolečin v želodcu
ali odkar sem začel rabiti Figol, se zelo dobro
počutim; zato naročam ponovno — nekaj zase
nekaj za prijatelje — še devet (9) steklenic Figola
in bom tudi zanjprej vedno rad vsakomur pripo-
ročal Figol, ki priporočilo v resnici zasluži.

S posebnim spoštovanjem

Stevan Stojan,

opč. bilježnik, Maja, 11. III. 1927.

Poklonilna akcija JNS Nj. V. kraju

Upravni odbor J N S je sklenil, da prijavi
dvorni pisarni, da se namerava v mesecu januarju
Nj. Vel. kralju pokloniti zastopstvo naših sportnih
organizacij. Potom dvorne pisarne se bo zaprosilo
za sprejem pri Nj. Vel. Namen te poklonitvene
akcije je predvsem ta, da se J. N. S. zahvali svojemu
Visokemu pokrovitelju za naklonjenost, ki jo je
sportu dosedaj izkazoval. Zaprošilo se bo Nj. Vel.
še za daljno blagonaklonjenost. Ob tej priliki bo
J. N. S. svojemu pokrovitelju poklonil umetniško
izdelano plaketo. Radi te nameravane akcije bo
J. N. S. izdal proglas na vse klube in »tuge sportne
zveze, da se tej nameravani akciji v čim večjem šte-
vilu pridružijo. Kakor smo poučeni, se bodo temu
pozivu sportniki odzvali v lepem številu, tako, da
bo ta poklonitvena akcija ena največjih sportnih
manifestacij. S to poklonitveno akcijo so namera-
vane tudi velike sportne prireditve, ki bodo imele
nalogo pokazati moč sportnih organizacij.

Razne sportne vesti

Vsako leto so predvsem zagrebški klubi pri-
redili za božične praznike večje turneje po inozem-
stvu. Tudi letos je zagrebška Concordia sklenila
napraviti večjo turnejo po Nemčiji. Nastopila bo
22. decembra proti F. C. Bayreuthu v Bayreuthu,
25. decembra v Hofu proti F. C. Hofu in 29. decem-
bra proti Minervi v Berlinu. Pogaja se še v Tenis-
Borussia v Berlinu. Concordia je pozvana tudi v
Švicco, kjer bi morala na Novo leto nastopiti v Zü-
richu. Te tekme najbrže ne bo mogla sprejeti, če
bo hotela igrati s Tenis-Borussia.

J. N. S. poziva poslednji podzveze k posluš-
nosti z zahtevo preklica izjav, v katerih izjavljajo,
da ne priznavajo sedanje uprave, ki je bila razre-
šena. J. N. S. grozi z najstrožimi merami.

Včeraj smo javili o novi krizi v Gradjan-
skem 1911. Sedaj pa doznavamo, da je tudi popu-
larni internacionalec Perška izstopil iz Gradjan-
skega 1911, iz istih razlogov kot predsednik dr. Čačić.

Iz naših klubov

ASK Primorje. V četrtek 12. t. m. ob 20 v ze-
leni dvorani v »Unionu« izredni občni zbor, ki je
bil sklican na zahtevo nadpolovičnega članstva. —
Dnevni red zahteva, da se običnega zbora udeležijo
članstvo in starejšinstvo polnoštevilno.

ASK Primorje. Lahkoatletska sekcija. Po-
zivam vse atlete, da se sigurno udeležijo izrednega
občnega zbora kluba, ki se vrši v četrtek 12. t. m.
ob 20 v zeleni dvorani hotela Union. Radi važnosti
je udeležba obvezna. Načelnik.

ASK Primorje. Plavalna sekcija. Pozivam
vse plavalce in plavalke, da se sigurno udeležijo iz-
rednega občnega zbora kluba, ki se vrši v četrtek,
due 12. t. m. ob 20 v zeleni dvorani hotela Union.
Radi važnosti — udeležba obvezna. Načelnik.

*

Smučarska koč v Planici (pri Tamarju),
ki jo je priredil in opremil Smučarski klub
Ljubljana, bo odprta in oskrbovana, počenši
z dnem 14. t. m., vsako soboto popoldne in ne-
deljo ter ob popoldnevih pred prazniki in ob
praznikih. Te dni je zapadel sneg po vsej Pla-
nici. Točno stanje bo sporočeno v soboto do-
poldne z obvestilom v izlozihah tvrdk Gorec in
Magdič. Kakor hitro nastopi trajno zimsko-
športno vreme, bo Smučarski klub držal stalno
odprto in oskrbovano koč v Planici. Slavnost-
na otvoritev koč bo v kratkem. Dan bo na-
povedan z obvestilom po časopisih.

PLAVANJE.

Nov svetovni rekord v plavanju na 220 yardov
(hrbtino)! Svetovni mojster v hrbtnem plavanju
Amerikanec George Kojac je rabil za 220 yardov
hrbtnega plavanja izvrsten čas 2:36.2 minut. Ame-
rikanci so vsi navdušeni nad novim svetovnim
rekordom. Oficialno se pa vodi le rekord od 200
metrov, ki ga ima Japonec Toshio Yrye v času
2:37.8 min. Klub temu pa je uspeh Kojaca vsaka-
kor prvovrsten.

BOKS.

Carnera premagal! Italijanski prvak Car-
nera, ki je nastopil v revanšni borbi napram Strib-
lingu, je bil premagan. Ko je že sodnik dal zna-
menje, da je 7. runda končana, Carnera ni odnehal
in je pobil svojega protivnika na tla. Vsed tega je
bil disqualificiran.

LAHKA ATLETIKA.

Priznani češkoslovaški rekordi: Skok v viš-
no: Stanislav 188 cm; skok s palico: Korejs (Mo-
ravska Slavia) 300 cm; kroglja: Douda (Slavia)
14.48 in 14.71 m (medtem je Douda vrgel že čez
15 m); disk: Vanouček (Vys Sport) 78.28 m (oboje-
ročno); kopje: Zibet (Sparta) 92.38 m (oboje-
ročno); 200 m: Bartl 22.2 sek.; 400 m leso: Sourek
(Sparta) 78.2 sek.; 410 yardov leso: Sourek (Spar-
ta) 59.6 sek.; 220 yardov leso: Ribacek (Moravska
Slavia) 26.5 sek.; 500 m: Sinder (Zelenec) 1:06.6
min.; 4000 m: Kosejak (Moravska Slavia) 12:14.6
min.; dame — disk: Vodička 60.84 m (oboje-ročno).

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Prodajalka
izučena, mešane stroke, želi prenesti službo. Pomagala bi tudi pri gospodinjstvu. — Ponudbo na oglasni odd. »Slovenca« pod »Pošta prodajalka« št. 13.986

Prodajalka
v trgovino mešanega blaga želi službo kjerkoli, na deželi ali v mestu kot prodajalka ali poslovodkinja, staveža moč. Vložiti, če potrebno, kavicijo. Ponudbe pod »Nastop« št. 13.859.

Gospa poštena druž.
večja gospodinjstva in šivanja, želi biti v pomoč proti stanovanju in hrani. Ponudbe na oglasni odd. »Slovenca« pod »Zanesljiv«.

Oskrbnik
z večletno prakso, posebno z vino- in sadjerejo, samec, želi spremeniti doseženo službo 1. l. oziroma 1. II. 1930. Cenjene ponudbe na podružnični listi v Mariboru pod »Zanesljiv«.

Zastopnik

Zastopnika
išče domača tovarna finih nogavic za Ljubljano in okolice. Prijaye pismono dne 12. t. m. opoldne pri vratarju hotela »Union«, Ljubljana.

Dobro zaslužek
vsako nedeljo. Za vsak večji kraj, vsako župnijo iščemo zastopnike, ki bi za dober zaslužek prevzeli malo delo. Pošljite svoje naslove in dober zaslužek na upravo »Slovenca« Maribor.

Pridite k nam
z vsemi Vašimi željami. Vljudnim zastopnikom in vsem dela iskalci nudim velik zaslužek do 5000 Din mesečno. Pojavila »Omnia«, Miklošičeva 14.

Službo določa

Vajenca
zdravega in močnega, s hrano in stanovanjem v hiši, sprejemem takoj. — Rudolf Majcen, mizar — Velenje.

MAJERJA

SPREJME
s takojšnjim nastopom — izvežbanega v vseh panogah gospodarstva. V lesni stroki izurjeni imajo prednost. Naslov v upravi lista Maribor.

Zimske suknje

in druga oblačila za gospode in otroke nudi po znatno znižanih cenah
»Meček, Ljubljana, Aleksandrova 12

Krojaškega vajenca
stanujočega v Ljubljani, sprejme Pariški modni salon, Stari trg 19.

Kuharica
perfektna se sprejme. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.030.

Sprejme se pletilja
ki res razume na »flach« in »jaquard« stroj. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« št. 14.041.

15 letnega fanta
sprejemem takoj od dobrih staršev za sedlarsko in tapetniško obrt. Stanko Remic, sedlar, Ljubno v Savinjski dolini.

Pouk

Šoferska šola
L. obl. konc Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoslavija). — Tel. 2336. Pouk in praktične vožnje.

Otvoritev

novih tečajev
francoščine, nemščine, italijanščine, angleščine in ruščine. Akademsko naobraženi predavatelji. Temeljito, hitro, veselo! Vošnjakova ul. 4, prtlj. 10—12; 18—20.

Stanovanja

Krasna soba
prazna, se odda za eno ali dve osebi. Naslov v upravi pod št. 14.028.

Soba
lepo opremljena, zračna, z električno razsvetljavo, se odda s 15. decembrom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.022.

Vnajem

Trgovske lokale
opremljene, oddam agilenemu in solidnemu mlademu trgovcu na zelo prometni točki v najem z januarjem 1930. Stanovanje v hiši. — Ponudbe je nasloviti pod značko »Značien« št. 13.989 na upravo »Slovenca«.

Delavnica
velika, solnčna, se odda samemu krojaču, porabna tudi za stanovanje. Naslov v upravi pod št. 14.027.

Gostilno
na prometnem kraju oddam z inventarjem za več let v najem. Prednost samski ali brez otrok in zmožni kavicije. Naslov pod št. 14.026.

Denar

Tritisoč dinarjev
rabim nujno za pol leta proti jamstvu in 12 odst. obrestim. Ponudbe upravi lista pod »Takoj« 13.998.

Objave

Pozor, čevljarji!
Veliko podjetje v Turčiji potrebuje za svoje delavce več tisoč parov bokačev, gozderjev in visokih čevljev. Natančne ponudbe in ceno je poslati na F. Nuschak, Bos. Dubica (Bosna).

Porestva

Prodajam
lepo posestvo pol ure od Celja. Gospodarsko poslopje vse obkano in v najboljšem stanju. Redi se lahko 4 do 5 glav živine in 4 do 6 svinj. Prodajam radi družinskih razmer. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju.

Lep raven travnik
ca. 12.000 m² velik, tik postaja tržiške proge, — pripraven za vsako tovarno ali zgradbo, iz prostre roke ugodno prodam. Naslov v upravi pod št. 14.011.

Kupimo

20 % kronske bone
kupi Pučka štedionia i založni zavod d. d., Osijek, Desatična ul. 27.

Mahovino
hrasta in sliv ter bučne peške, kupujemo. — Ponudbe z vzorci na G. Hoffmann in Co. — Zagreb, Berislavičeva 3.

Bukova drva
kupi družba »Kurivo«, Ljubljana, Dunajska c. 33.

Vsakovrstno

zlato kupa
po najvišjih cenah. CERNE, Javelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Obrt

F. Cuden
Ljubljana
»rešernova ulica stev. 1

Poročni prstani

Podloge
k dežnim plaščem kakor tudi pelerince za dečke se dobijo v trgovini Jančigaj, Tavčarjeva 1 (nasproti kavarni Evropa).

Naznanja se
da so prispela nova dalmatinska vina, ki so točijo v gostilni pri »Tratniku«. Sv. Petra c. 25 in Kette-Murnova cesta 26. Istotam domača in dalmatinska kuhinja in vsak dan sveže morske ribe.

Koruzo za krmo
oddaja najceneje v celotni državi in moke
A VOIN, Ljubljana
Resljeva cesta 24.

Puhasto perje
kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju namani 5 kg. — Potem čist belo gosje kg po 130 Din in čist beli pub kg po 300 Din. — L. Brozović, Zagreb, Ilica 82.

Tomažev žlindro 19'90%

za gnojenje travnikov, vrtov, sadonosnikov ima na zalogi vsako množino: »MERKUR« PETER MAJDIČ, KRANJ.

Zanesljivo zdravilo za nego las je novi iznajdena francoska pomada, »MICHEL«.
»Sedaj 95% piešastih zopet dobim nazaj svoje izgubljene lase, tedaj je oni, ki mi izpadajo lase ali sive, ali so mi izpadli do polovice, uverjen, da se mi zopet povrnejo lase in odravi lasno tkivo, odstrani pa perhaji, srbež in vse ostalo, vsled katerih lase izpadajo ali oslve. Pošljam po povzetju »MICHEL« VASINA K. Beograd. — Prodaja tudi le karna Delini, Knez Mihajlova 1. Doza 60, 80, 100 in 160 gr. Cene 115, 150, 185 in 290 dinarjev. Nekaterim osebam za došča 60 gr. drugim po 160 gr. kakor je komu več ali manj obolelo lasno tkivo. Nekatera oseba porabi 160 gr. pa jej ne zraste takih lasov, kot jih je imela, tedaj pošljemo na »voje stroške 160 gr. omenjenega zdravila — V vsaki dozi je priloženo navodilo o uporabi in zaran oja za uspeh. — Poština gre na naše stroške.

Tužnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo poklicati našo preljubo dobro mamico, sestro in staro mamico
Heleno Runovar roj. Laznik
zasebnico, sedaj na Bledu

staro 74 let, danes ob 1 po polnoči, prevlečeno s tolažili svete vere, v rajske višave.

Pogreb bo v petek 13. decembra ob pol 10 dopoldne na pokopališče Bled. Bled, dne 11. decembra 1929.

Jožef Laznik, župnik v p. in duh. svetnik, brat. Janez, Lojze, sinova. Helena roj. Meden, hči in ostali vnuki, pravnuki.

Prodamo

Vino Opolo
zajamčeno pristno, do konca decembra čez ulico po 10 Din, v hotelu »Bellevue«. Ne zamudite ugodnosti!

Šivalni stroj
dobro ohranjen, poceni napredaj. — Reber 3/1, Ljubljana.

Golobov
florentincev in krošev, več parov, prodam po 100 Din par. Ivan Zrimšek, Bizovik 93, pošta Spod. Hrušica pri Ljubli.

Vina
prvorazrednega, novega in starega, cca 100 hl, ceno prodaja župna nadarbina Donja Stubica, Hrv. Zagorje.

Proda se klavir
Bösendorfer, skoraj popolnoma nov, posebno fina izdelava, velik pravi bronast lesteneč (luster), empir stara omara (Tabernakelkasten), dve veliki starinski slike. Ogleda se Frančiškanska ulica 8/I.

Inserati v »Slovencu«
imajo največji uspeh.

RADIO

na odplačilo!

3 ELEKTRONSKI APARAT, sprejema vso Evropo v zvočniku z najfinišimi elektroni (Philips ali Barium). 1 akumulator Varta 8 Amn., 1 anodna baterija 90 V, komplet antensk in zemeljski material in 1 posebno fin zvočnik s krasno svilenlo sliko pri naplachu Din 300.—, še 12 obrokov po Din 180.— mesečno, pri točnem odplačevanju brez obresti ali drugih stroškov.

4 ELEKTRONSKI APARAT Z 4, vse priklone, kakor zgoraj pri naplachu Din 300.—, še 12 mesečnih obrokov po Din 225.—.

ZA DOBRO DELOVANJE JAMČIM.

V zalogi vse vrste radio-aparatur po najnižjih dnevnih cenah, aparati za priklučitev na omrežje brez baterij, ve likanska zaloga sestavnih delov, veliki aparati za restavracije in vno-podjetja, ki nadomeštujejo največje gradbo in kjer se lahko poleg radio uporabljajo tudi gramof. plošče.

RADIO Franc BAR

Ljubljana — Mestni trg št. 5
Telefon št. 2407

Radio-cenik 1930 — Franc Bar - Ljubljana — je izšel
Zahtevajte brezplačno pošiljate!

Za Božič naročite že sedaj, postavljati na aparat na željo tudi pozneje.

IVORNICA
STAMPILJK
I. SOKLIČ
MARIBOR
Aleksandrova cesta 4

Božična darila!

Moško sukno za obleke in zimske suknje: volneno, baržun, pliš za obleke in plašče, Crepp de chine v raznih barvah za obleke, platno, celir, oblačilni in perilni barht, moške srajce, samovoznice, ovratnike, dežnike, rokavice nogavice, žepne rute, pletenine, snežke, copate i. t. d. — Znižane cene!

Za obilen obisk se priporoča

ALOJZ DROFENIK
GLAVNI TRG 9 :: CELJE :: GLAVNI TRG 9
Zajamčeno samo prvovrstno blago!
Oglejte si pred nakupom cene!

Neprijeten duh ust

je zoprni. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni uporabi krasno osvežujočo Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj, slonovine, posebno pri uporabi zobčaste ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah. Gnili ostanki jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten duh ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej z malo tubo. Kl stane Din. 8.—, Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor.

KNJIGOVODSTVO

bilancista z dolgoletno prakso, jugoslovan, podanika, zmožnega korespondence v slovenskem, srbohrvatskem in nemškem jeziku, vstop po možnosti 1. januarja 1930,

iščemo

Ponudbe z referencami in prepisi spričeval pod »Verziran« na anončni zavod Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/I.

Pierre L' Ermitte:

Žena z odprtimi očmi

»Evo zaželjenega predmeta!... je rekla Rolanda porogljivo ter pokazala zelenkasto deblo, ki se je razdelilo že nizko pri tleh v tri skrivljene veje.

»Predmeta?... je ponovil Roger.

»Da, to je drevo, o katerem je pravkar moja teta tako navdušeno govorila in nam rodi zares izvrstne smokve. Poglejte ga... poskusite... ni baš posebno lepo drevo, a sadovi so mu neprecenljivi.«

»Ah... da...«
Roger je ogledoval temnozeleno liste in smokve, ki so bile znotraj kakor belo maslo.

»Želite morda, da jih nekaj nabere? je pristavila Rolanda brez velike toplote, kakor prodajalka, ki ponuja kupcu svojega gospodarja blago.«

»Hvala lepa, gospodična, vrlo ste ljubeznivi... vzel bi si dve za zajutrek jutri zjutraj. Spominjali me bosta na ta čudoviti trenutek...«

Ker se je pa pri izbiri zelo prevaril, mu je Rolanda pokazala druge, zrelejše sadove drevesa... Vračala sta se drug ob drugem, a kakor da se ne poznata. On ni vedel, kaj naj ji reče... ona pa niti razmišljala ni, kaj bi mu rekla.

Cvetke so se ponujale, a ni je bilo roke, da bi jih utrjala in se njih zgovernosti zaupala. Rolanda je bila gluha za vablivo cvetje, kajti če bi ga zdaj nebrala, bi bila zagrešila izdajstvo.

Sla sta mimo Pentaponovega hleva, ki se je zapoletel k oknu in začel v pozdrav svoji mladi gospodarici na ves glas rigati.

Hipoma se je Rolanda spremenila.

S posebno nežnostjo je pobožala žival... položila osličkovo glavo na svojo ramo in mu dovolila, da ji je skuštral lase, ki so bili skrbno počesani.

A praktični Pentapon je že ugledal zeleni smokvi, ki ju je Roger svečano in previdno nosil na koncu svojih prstov... in brez vsakega sramu se je iztegoval ter kazal svoje pozeženje po njih...

»Ah, ubogi moj Pentaponček, smokvici bi ti rad? Revček, saj jih zaslužiš; vsi smo danes imeli dobro večerjo, le ti je nisi imel. Počakaj malo... takoj dobiš!«

Odletela je, v svoji beli obleki metuljčku podobna, nabrala smokve ter se vrnila polnih rok.

»Ali naj vam pomagam, gospodična?«

»Hvala, gospod... Bolje da ne, ker bi tvegali, da vas ugrizne... Pentapon je moj stari prijatelj, dobro sva drug na drugega navajena.«

Rolanda je ponujala Pentaponu smokve, ki jih je ta jedel iz njene roke ter od slasti zapiral nalahno svoje oči.

»Je dobro, kajne, Pentaponček?«

Jeli bilo dobro!... Tudi osliček je jedel rajši »zelenec«...

Ko je pospravil ePntapon vse smokve do poslednje, je Rolanda nežno objela njegovo debelo glavo.

»Dragi moj Pentaponček!«

Roger je opazoval prizor: prezala deklica, o kateri je sanjaril, da bo njegova, se je naposled raznežila in je božala oslička!... On pa je stal ob strani in držal svoje dve smokvi, katerih sok mu je baš začel lezti v roka:

»Umazani Pentapon!...« si je mislil, »če postanem jaz gospodar, in v to trno verujem, take zaupljivosti med vama ne bom trpel!...«

Pentapon, ki je izvrstno opazovalec, je s svojimi velikimi črnimi očmi uganil mladeničevo mise in mu takoj po »oslovsko« odvrnil:

»Že vem, kaj bi ti dišalo... kajne, da ne bi imel nič zoper to, če bi tebe pobožala po gobcu... Ne bo nič, bledolilnik, ki ne znaš potegniti niti vedra iz vodnjaka... ne bo nič!...«

Dva in dvajseto poglavje.

Naslednjega dne je pohitela teta Cecilija, ki ni od nervoznosti in razburjenosti vso noč zatislila očesa, v »Staro Rakovico« pod pretvezo, da bo izmenjala cvetje v kapelici, ob taki uri, da ni mogla zgrešiti gospoda voditelja.

V resnici ga je našla. Z vprav materinsko skrbnostjo je stregel svojemu malemu ranjencu, o katerem je pripovedoval prejšnjega dne pri večerji, ter mu baš menjal obvezo.

»Poglejte, gospodična, rana je še vedno nekoliko gnojna!«

Teta Cecilija je pazljivo pogledala:

»Da, ampak lepa je... Le pogum, moj mali, prav dobro se boš izmuzal in nič te ne bo kazilo!« Deček se je hotel nasmehniti, toda rana mu je branila.

»Mislim, da sinoči nisem imela s svojimi namigavanji posebne sreče!...« je nadaljevala teta. »Kakšen vtis je pa naredila večerja na vas, gospod voditelj?«

»O, bila je sijajna!«